З надыходзячым Днём Перамогі!

Народная Воля

№ 35 (4082)

6 мая 2016 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

ДА ЎВАГІ!

У сувязі са святамі…

Наступны нумар "Народнай Волі" выйдзе толькі 13 мая. І не віна рэдакцыі ў гэтым. У сувязі з Днём Перамогі і Радаўніцай мяняецца графік работы транспартнікаў, сувязістаў, друкароў, рознічных гандляроў… Таму, на жаль, у аўторак 10 мая газета ніяк не можа трапіць у вашы рукі, шаноўныя прыхільнікі "Народнай Волі".

Рэдакцыя.

Беларускі баец «Правага сектара» асуджаны на 5 гадоў узмоцненага рэжыму

Суд Фрунзенскага раёна Мінска прызнаў яго вінаватым у незаконных дзеяннях са зброяй і праводзе праз мяжу выбуховага прыстасавання.

Напярэдадні ў судовых спрэчках пракурор **Аляксандр Міронўчык** прасіў суд пакараць Тараса Аватарава зняволеннем на 5 гадоў без канфіскацыі маёмасці. Адвакат **Крысціна Марчук** прасіла суд апраўдаць Аватарава, бо лічыць, што яго віна ў судзе не была даведзена.

Пасля прысуду Аватараў спрабаваў зрабіць заяву. Ён паспеў толькі сказаць, што супрацоўнікі Следчага камітэта парушалі яго правы, але не скончыў фразу, бо міліцыянты запатрабавалі «ачысціць залу». На пытанне Радыё Свабода, ці будзе ён абскарджваць прысуд, Тарас Аватараў крыкнуў: «Вядома!»

Жыхар Наваполацка Тарас Аватараў быў затрыманы 26 лістапада 2015 года на мінскім чыгуначным вакзале. У Аватарава міліцыянты забралі самаробную гранату, сігнальны пісталет Макарава, бронекамізэльку, пасведчанне добраахвотніка «Правага сектара» з Украіны.

Аватараў на судзе казаў, што здаў выбуховае прыстасаванне міліцыі добраахвотна, а знайшоў гранату на сваіх рэчах у аўтамабілі, якім прыехаў у Гомель з Украіны.

На працэсе Тарас Аватараў неаднаразова называў сябе ваеннапалонным, а віну прызнаваў часткова, толькі ў частцы незаконных дзеянняў з выбуховым прыстасаваннем.

(БелаПАН.)

НЕЗАБЫЎНАЕ

Родныя дзеці

Песня ў дарогу

Не раз ужо даводзілася згадваць легендарную 56-ю аўдыторыю на філфаку БДУ, якая тады, у сярэдзіне 1950-х, ператваралася па вечарах у своеасаблівы студэнцкі клуб. Творчыя сустрэчы са знакамітымі беларускімі пісьменнікамі, артыстамі, музыкантамі, вучонымі, а то і гасцямі з іншых краёў вабілі, бы магніт, так што вялікае, на некалькі сот слухачоў, памяшканне ажно трашчала па швах. Само сабой, больш за ўсё мы з сябрамі баяліся прапусціць, калі на сцэну выходзілі нашы, універсітэцкія, паэты – знаёмыя хлопцы з розных факультэтаў, асабліва свае філфакаўцы. Ужо тады спрабавалі свой творчы голас дзёрзкія і вясёлыя Генадзь Бураўкін і Рыгор Барадулін. Ну а старшакурснік, хутка і аспірант Ніл Гілевіч – высокі, зграбны прыгажун з густой хваляй валасоў – хоць і здаваўся сярод маладзейшых "калег" аксакалам, сваёй абаяльнасцю і лірычным натхненнем проста наводзіў паніку ў дзявочых сэрцах.

Ніл Гілевіч побач з Жэняй Янішчыц (1987 г.).

Фота Анатоля КАЛЯДЫ.

А ён… Ён, здавалася, нічога "такога" не бачыў і не заўважаў. Сур'ёзны характарам удаўся, хоць і любіў трапна пажартаваць. Усё больш заседжваўся, да закрыцця, ва ўніверсітэцкай бібліятэцы (яна тады працавала аж да поўначы) ці ў вядомай усяму гораду "ленінцы", а потым, у інтэрнацкім пакоі, працягваў "адпачываць" усё за тым жа заняткам – паглынаннем кніг.

(Заканчэнне на 6-й стар.)

ПАДЗЕЯ ТЫДНЯ

Днямі Прага прымала міністраў замежных спраў краін Вышаградскай групы і краін-удзельніц ініцыятывы ЕС "Усходняе партнёрства". Беларускі міністр Уладзімір Макей выказаў свае меркаванні наконт таго, якім Беларусь хоча бачыць "Усходняе партнёрства". Ці зразумелі яго калегі? Час пакажа.

На здымку: *злева першы – У.Макей.*

ЧУЛІ?

У музеі Ватыкана амерыканская выстава стаіць у чарзе за беларускай

Генеральны дырэктар Нацыянальнага мастацкага музея **Уладзімір Іванавіч Пракапцоў** падпісаў дамову з дырэктарам музея Ватыкана **Антоніа Паалучы** аб экспазіцыі беларускіх ікон XVII–XXI стагоддзяў.

Выставіцца ў музеі Ватыкана не так проста. Экспазіцыя «Іканапіс Беларусі XVII–XXI стагоддзяў" рыхтавалася дзевяць гадоў, і вось стала вядома аб яе адкрыцці 18 мая. Выстава ўключае 33 іконы – праваслаўныя і каталіцкія з фондаў Нацыянальнага мастацкага музея і з Дома міласэрнасці, якія напісалі сучасныя іканапісцы.

Дарэчы, выстава ЗША ў сценах Ватыкана стаіць у чарзе за беларускімі іконамі.

Алена МАЛОЧКА.

ШОУ-БІЗНЕС

Без ваўкоў і ў адзенні

На чарговым, 61-м па ліку, конкурсе песні «Еўрабачанне», якое пройдзе ў шведскім Стакгольме, Беларусь прадставіць спявак IVAN.

Скандалы спадарожнічалі гэтаму выканаўцу ўжо з часу нацыянальнага адбору на "Еўрабачанне". Сёлета арганізатары ўпершыню адмовіліся ад журы. Пераможцаў вызначалі простыя беларусы. Нечакана на першае месца выйшаў малавядомы IVAN. **Аляксандр Слуцкі**, прадзюсар гурта Napoli, які заняў другое месца, абурана заявіў: *"Вельмі здзіўлюся, калі хто-небудзь з вас верыць, што за малавядомага Сашу Іванова* (гэта сапраўднае імя спевака. – **"Народная Воля".**) *беларусы адправілі 23.167 званкоў і СМСак. Такіх лічбаў не было ў адборах, напэўна, ні ў кога. Гэта сапраўды смешна! Гэтак жа, як і тое, што за Napoli на ўласным энтузіязме людзі адправілі 22.399 галасоў. Але запэўніваю вас, што за Napoli гэтыя галасы былі адпраўлены! Мы не куплялі людзей!"* Канкурэнты IVANа сцвярджалі, што прычына перамогі ў асобе прадзюсара. Бо **Віктар Дробыш** карыстаецца аўтарытэтам у дзяржаўнай эліты Беларусі і нават атрымаў ордэн Францыска Скарыны.

Да нацыянальнага адбору на "Еўрабачанне" гамяльчанін Аляксандр Іваноў быў мала вядомы ў Беларусі. Цікава, што вышэйшай адукацыі ён не атрымаў: адвучыўся толькі два курсы ў Лінгвістычным універсітэце. Зрэшты, веданне англійскай мовы яму спатрэбілася. IVAN – адзін з аўтараў англамоўнай версіі да сваёй песні Help you fly.

Каб зрабіць кар'еру, Іваноў кінуў ВНУ і пераехаў у Санкт-Пецярбург. В 2014-м ён перамог на конкурсе "Пяць зорак" у Ялце, а ў наступным годзе заняў другое месца на расійскім тэлешоу "Галоўная сцэна". Пасля апошняга пачалося супрацоўніцтва спевака з Віктарам Дробышам. Менавіта гэты прадзюсар прыдумаў выпусціць спевака на сцэну абсалютна голым ды яшчэ з жывымі ваўкамі.

Заднім чыслом разумееш, што гэта быў геніяльны да цынізму піяр-ход, які падарыў спеваку сотні згадак у прэсе і імгненную пазнавальнасць сярод слухачоў (праўда, цяжка сказаць, станоўчую ці адмоўную). Каманда IVANа ўсяляк эксплуатавала аголенасць героя. Напрыклад, на адным з промавідэа, якое даступнае на афіцыйным YouTube-канале спевака, мастачка малюе яго партрэт. У нейкі момант у выканаўцы злятае набедраная павязка – адзіная дэталь гардэробу.

Магчыма, у якасці піяру была выкарыстана і акалічнасць асабістага жыцця. Бо менавіта падчас падрыхтоўкі да "Еўрабачання" пра адносіны з 21-гадовым Івановым аб'явіла 28-гадовая актрыса **Настасся Самбурская**, якая атрымала вядомасць у серыяле "Универ. Новая общага". Летась яна заняла першае месца ў анлайн-галасаванні за званне самай сексуальнай жанчыны Расіі, якое праводзіў сярод сваіх чытачоў часопіс MAXIM.

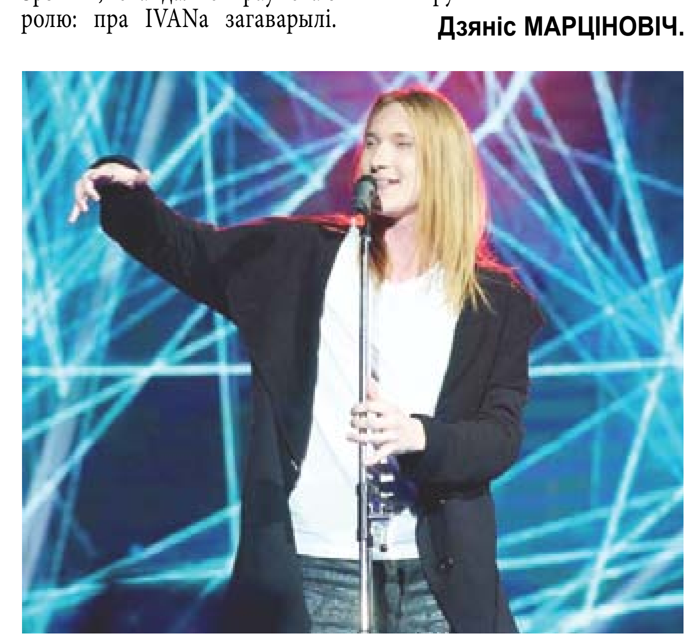
Каб вывесці драпежнікаў на сцэну "Еўрабачання", патрабаваўся спецыяльны дазвол арганізатараў. *"Шведы пакуль разводзяць рукамі. Так, Саша будзе на сцэне голы, і так, там будуць ваўкі"*, – упэўнена сцвярджаў Віктар Дробыш. Як высветлілася, ён не падманваў. Проста не гаварыў усёй праўды. У апошні момант высветлілася, што IVAN выйдзе на сцэну, захінуўшыся ў чорны плашч з капюшонам. Падчас выканання яго песні на экране з'явяцца 3D-праекцыі, якія пакажуць… сілуэт аголенага спевака і ваўкоў. Зрэшты, скандал сыграў сваю ролю: пра IVANа загаварылі. Толькі вось на конкурсе гэта наўрад ці дапаможа. Там давядзецца спяваць. Апранутым і без ваўкоў.

Два паўфіналы "Еўрабачання" адбудуцца 10 і 12 мая. IVAN выступіць у другім з іх пад нумарам 5. Такое рашэнне прынялі прадзюсары песеннага конкурсу, якія імкнуцца зрабіць "Еўрабачанне" як мага больш цікавым з пункту гледжання рэжысуры. З 18 краін, якія ўдзельнічаюць у другім паўфінале, 10 трапяць у фінал (ён пройдзе 14 мая). Праўда, букмекеры ставяцца да шанцаў беларуса скептычна. Напрыклад, букмекерская кантора William Hill выставіла дастаткова высокія каэфіцыенты на выхад спевака з кваліфікацыі. IVAN дзеліць 14–16-е месцы разам з прадстаўнікамі Албаніі і Грузіі (больш высокія каэфіцыенты толькі ў Славеніі і Швецарыі).

Зрэшты, перад пачаткам апошняга чэмпіянату Англіі па футболе верагоднасць перамогі клуба "Лестэр" ацэньвалася каэфіцыентам 5001 (калі паставіць 20 фунтаў стэрлінгаў, можна было атрымаць 100 тысяч). А "Лестэр" упершыню ў гісторыі стаў чэмпіёнам.

Ці магчымы такія цуды з IVANам, мы даведаемся ўжо хутка. Жывую трансляцыю двух паўфіналаў і фіналу "Еўрабачання" можна будзе ўбачыць на каналах "Беларусь 1" і "Беларусь 24".

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

ДЭМАКРАТЫЯ ПА-БЕЛАРУСКУ

Лябедзьку зноў судзяць…

Сёння, 6 мая, у судзе Заводскага раёна Мінска будзе разглядацца адміністрацыйная справа старшыні Аб'яднанай грамадзянскай партыі Анатоля Лябедзькі і сябраў партыі Вольгі Маёравай і Дзяніса Красачкі.

Пратаколы на палітычных актывістаў былі складзены завочна, ніхто з фігурантаў справы іх не бачыў, але з'явіліся яны пасля таго, як апазіцыя "выйшла ў народ".

Лябедзька, Маёрава і Красачка раздавалі інфармацыйныя матэрыялы Аб'яднанай грамадзянскай партыі ля прахадной МАЗа.

– Апошнім часам беларускія суды працуюць, нібы канвеер Трактарнага завода, – гаворыць лідар АГП **Анатоль Лябедзька**. – З вялікай хуткасцю "штампуюцца" справы і выносяцца карныя рашэнні ў дачыненні да актывістаў апазіцыі, да тых, хто не згодны з сітуацыяй у Беларусі.

Але пасля 6 мая, калі будуць разгледжаны нашы справы, у Беларусі можа быць створаны небяспечны прэцэдэнт: дэ-факта можа быць уведзена забарона і пакаранне за распаўсюджванне друкаванай інфармацыйнай прадукцыі.

Я ўпэўнены, што каманда на цкаванне актывістаў АГП паступіла зверху. Бо падчас раздачы гэтых матэрыялаў мы таксама давалі людзям бюлетэнь, у якім утрымліваўся аналіз гаротнага эканамічнага стану Беларусі і патрабаванне адстаўкі ўрада, а таксама кіраўніка дзяржавы. Падстава для адстаўкі – тупіковая эканамічная палітыка. Тут жа кожны ахвочы мог за гэта падпісацца

– Наколькі я ведаю, вы не бачылі пратаколаў, якія складзены на вас і партыйных актывістаў. Адкуль упэўненасць, што судзіць будуць менавіта за распаўсюджванне друкаваных матэрыялаў?

– Так, пратаколы супраць нас былі складзены завочна, але тое, што судзіць будуць менавіта за распаўсюджванне ўлётак, у мяне сумневаў няма. Хаця гэта можа быць абстаўлена як удзел у несанкцыянаваным мерапрыемстве ці яшчэ неяк.

Бо акрамя названай мной справы ўлады "рэанімiравалі" яшчэ адну падобную – за раздачу ўлётак у мінскім гандлёвым цэнтры "Сілуэт". Гэта можа сведчыць пра тое, што ўлады хочуць перастрахавацца. Ні для кога не сакрэт, што эканамічнае становішча ў Беларусі, мякка кажучы, не вельмі добрае. Не выключана чарговая дэвальвацыя, таму і распаўсюджванне любой нязручнай для ўлады праўдзівай інфармацыі, аддрукаванай на звычайным папяровым аркушы, пасля 6 мая будзе карацца штрафам. Улады бачаць у гэтым небяспеку.

– На што вы спадзяецеся ў судзе?

– Практыка паказвае, што наўрад ці нас апраўдаюць. Таму напярэдадні судовага пасяджэння мы разаслалі лісты ў многія замежныя амбасады, якія працуюць у Беларусі. Мы запрашаем дыпламатаў прыйсці і на ўласныя вочы пабачыць, што такое "лібералізацыя па-беларуску". Зараз улады развешваюць локшыну на вушы еўрапейцам, гаворачы пра нейкія паляпшэнні ў выбарчым заканадаўстве, а насамрэч фактычна паралізуюць магчымасць камунікацыі апанентаў улады з выбаршчыкамі. Мы кажам еўрапейскім партнёрам: хопіць рабіць выгляд, што нічога не адбываецца, давайце называць рэчы сваімі імёнамі. Маўчанне – гэта кансервацыя старых і заахвочванне новых рэпрэсій у дачыненні да прыхільнікаў перамен.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

НОВЫЯ ІМЁНЫ

Мікіта РОГАЎ: «Я не разгубіўся»

Школьнік з Крупак стаў фіналістам алімпіяды па гісторыі авіяцыі і паветраплавання ў Маскве. Ён быў адзіным беларусам, які прыехаў у Белакаменную.

Навучэнец Крупскай гімназіі Мікіта Рогаў даўно захапляецца авіяцыяй.

Праца Мікіты была прысвечана гісторыі стварэння ракеты беларускім ваенным інжынерам Казімірам Семяновічам. Паводле вынікаў алімпіяды беларускі вундэркінд атрымаў прыз у намінацыі «Пошук і вывучэнне белых плям у гісторыі аэракасмічнай тэхнікі». Ва ўрачыстай абстаноўцы яму ўручылі сертыфікат пераможцы першага тура, авіямадэль, кнігу «Эксперыментальныя самалёты Расіі 1912–1941».

Аліна ВЕТРАВА.

ФОТАФАКТ

Вось так выглядалі Баранавічы пазаўчора пасля нечаканага градападу. Ільдзінкі дасягалі 5–7 міліметраў у дыяметры.

ВІНШУЕМ!

Трымайцеся, Іван Аляксандравіч!

У "Народнай Волі" шмат прыхільнікаў. Сярод іх – Іван Аляксандравіч Сачук, які жыве ў Мазыры. Доўгі час ён працаваў у педагагічным інстытуце. Кандыдат гістарычных навук.

Нялёгкім выдалася жыццё. Падчас вайны была спалена дашчэнту разам з жыхарамі родная вёска Буда Казіміраўская. У тым пякельным агні згарэлі маці і сястрычкі Івана Аляксандравіча. Калі б у той трагічны дзень ён не знаходзіўся ў сваёй бабулі Марты Прахарэнка, якая жыла ў вёсцы Раманаўцы, то, не выключана, і яго мог напаткаць жудасны лёс родных і блізкіх людзей.

У надзвычай цяжкі час станавіўся на ногі І.Сачук. І хто ведае, што адбылося б, калі б побач не была бабуля Марта. З вялікай удзячнасцю ўзгадвае яе Іван Аляксандравіч у сваіх кнігах "Цяплом душэўным падзялюся" і "Крыніца бабулі Марты".

Учора І.А.Сачук адсвяткаваў свой 81-ы дзень народзінаў. "Народная Воля" далучаецца да тых узнёслых слоў, якія ён чуў і чуе ад родных, сяброў, былых саслужыўцаў, землякоў.

Трымайцеся, Іван Аляксандравіч! Перш-наперш няхай не падводзіць здароўе. Няхай Божанька захінае Вас спакоем і цяплом, а ў Вашай душы струменіць і ніколі не перасыхае крыніца любай бабулі Марты.

Рэдакцыя газеты "Народная Воля".

Засталося ўсяго два героі Савецкага Саюза

Пасля заканчэння Другой сусветнай вайны мінула больш за 70 гадоў. Яшчэ з часоў дзяцінства памятаю парады, у якіх бралі ўдзел тысячы нашых вызваліцеляў... А колькі ў Беларусі засталося ветэранаў той страшэннай вайны? Ці ёсць сярод іх Героі Савецкага Саюза?

Святлана ГАЛУШКА, Мінск.

На жаль, колькасць удзельнікаў Другой сусветнай вайны ўсё змяншаецца. Бо сярэдні ўзрост ветэранаў набліжаецца да 90 гадоў. На пачатак мая ў Беларусі засталося каля 13,7 тысячы ветэранаў. Дарэчы, сярод іх усяго два Героі Савецкага Саюза

92-гадовы **Іван Ільіч Кустоў** нарадзіўся ў 1924 годзе. Зорку Героя атрымаў зімой 1945 года. Яго рота прарвала нямецкую абарону ў раёне польскага Магнушава, па лёдзе пераправілася праз раку і захапіла плацдарм, які ўтрымлівала да падыходу сваіх.

99-гадовы **Васіль Сяргеевіч Мічурын** нарадзіўся ў ліпені 1916 года. Зорку Героя атрымаў яшчэ за ўдзел у савецка-фінскай вайне, якая папярэднічала Вялікай Айчыннай. Узвод, у якім служыў Мічурын, адбіў усе фінскія атакі, хоць з 15 чалавек у жывых засталіся толькі двое.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

Народная Воля http://www.nv-online.info 6 МАЯ 2016 г.

РАЗБОР ПОЛЕТОВ

Павел КОЗЛОВСКИЙ: «Знаю, что президент регулярно читает «Народную Волю», поэтому хочу обратиться к нему публично…»

В Администрации президента, похоже, потеряли обращение трех российских генералов армии, которые весной минувшего года направили А.Лукашенко просьбу о снятии взыскания с бывшего министра обороны Беларуси Павла Козловского и восстановлении его в воинском звании генерал-полковника. Известные российские генералы изумлены, что им до их пор не прислали никакого ответа. Даже формальной отписки!

«Прошу вернуть звание…»

Напомним, что письмо в поддержку Павла Козловского подписали президент Клуба военачальников России, экс-министр внутренних дел, бывший вице-премьер **Анатолий Куликов**, экс-главнокомандующий ПВО и ВВС России **Виктор Прудников** и экс-замминистра обороны России, председатель общероссийской общественной организации ветеранов войн и военной службы **Виктор Ермаков**.

Кстати, в пакете с письмом российских генералов было и обращение самого Павла Козловского к Александру Лукашенко.

«В соответствии с Указом президента Республики Беларусь от 5 сентября 1994 года №83 «Об использовании бывшим Министром обороны Республики Беларусь Козловским П.П. служебного положения в личных целях» я был наказан за причинение государству ущерба в крупном размере и понижен в воинском звании до генерал-лейтенанта, – написал генерал. – *Последующая прокурорская проверка не выявила наличия данного ущерба (копия заключения прокуратуры от 13.01.1995 прилагается).*

Сегодня, осмысливая ситуацию в Республике Беларусь на тот момент, я понимаю, что нужны были жесткие меры по наведению порядка в стране.

Прошло более 20 лет с того времени. У меня трое детей и шестеро внуков. В их глазах не хотелось бы выглядеть человеком, нанесшим ущерб своему государству.

За 35 лет службы в Вооруженных силах я не имел взысканий. Награжден орденами и медалями (в том числе «За боевые заслуги»), два воинских звания (майор и подполковник) мне были присвоены досрочно.

9 мая 2015 года мы будем праздновать 70-летие Победы в Великой Отечественной войне, за которую отдал свою жизнь и мой отец (погиб на фронте в марте 1945-го, похоронен в братской могиле под городом Калининградом). Сам я – малолетний узник фашизма.

В связи с вышеуказанным прошу вас в честь празднования 70-летия Победы советского народа в Великой Отечественной войне, восстановить меня в воинском звании генерал-полковника».

Чуть больше года назад в интервью «Народной Воле» Козловский объяснил, что заставило его написать письмо Лукашенко: «*Хочу, чтобы справедливость восторжествовала еще при моей жизни. Ради памяти отца-фронтовика. Ради детей и внуков*».

Идеальная система дала сбой?

Стоит заметить, что пакет документов на имя Лукашенко российские генералы посылали не обычной почтой, а дипломатической.

– *Управление внешних связей Министерства обороны России подготовило обращение Куликова, Прудникова, Ермакова и Козловского – исходящий номер в Министерстве обороны 229/75 от 8 апреля 2015 года,* – рассказали «Народной Воле» в Министерстве обороны России. – *Документы передавались по дипломатической почте в Посольство Беларуси в России. Военного атташе генерал-майора Игоря Лаврененко попросили взять отправку документов под свой контроль. Насколько нам известно, они были направлены на имя главы Администрации президента Александра Косинца.*

А это значит, что Косинец или его подчиненные должны были официально зарегистрировать полученную корреспонденцию и доложить о ней президенту.

«Народная Воля» через пресс-службу президента попыталась прояснить судьбу этих официальных бумаг. В управлении по работе с обращениями граждан и юридических лиц Администрации президента не зафиксировано, что Павел Козловский весной прошлого года обращался к главе государства.

– *В наших структурах, которые работают с обращениями граждан, нет никаких данных о том, что уважаемый экс-министр обращался к главе государства с просьбой о снятии взыскания,* – сообщили «Народной Воле». – *Возможно, обращение передавалось кулуарно. Если бы Козловский отправлял обращение, например, с уведомлением и у него на руках остался квиточек об отправлении – был бы другой разговор.*

Нет никаких отметок и о регистрации документов, переданных через военного атташе белорусского посольства.

– *У нас работа с обращениями граждан выстроена очень четко,* – сказали «Народной Воле». – *Сотрудники управления не позволяют себе проигнорировать какое-то обращение. И ответы дают в установленные законом сроки. Если сами не могут подготовить ответ, значит, обязательно сообщают заявителю, куда именно отправили на рассмотрение его обращение.*

Вторая попытка

Экс-министр обороны **Павел Козловский** удивлен тем, что документы якобы затерялись на пути к адресату.

– Я на днях беседовал с военным атташе белорусского посольства в России Игорем Владимировичем Лаврененко, и он сразу сказал, что помнит наше письмо, и подтвердил, что документы ушли по диппочте, – *комментирует генерал.* – А вот куда они пропали или кто рискнул их затерять – большой вопрос.

Я склоняюсь к мысли, что президенту об этом письме, видимо, все-таки не доложили. Возможно, подчиненные побоялись или перестраховались и отложили в сторону. А потом и вовсе забылось…

Мне кажется, в противном случае обязательно была бы какая-то реакция. Или положительная, или отрицательная. Тем более к такой дате – 70-й годовщине Победы в Великой Отечественной войне. К тому же мои российские коллеги просили проинформировать их о любом принятом решении.

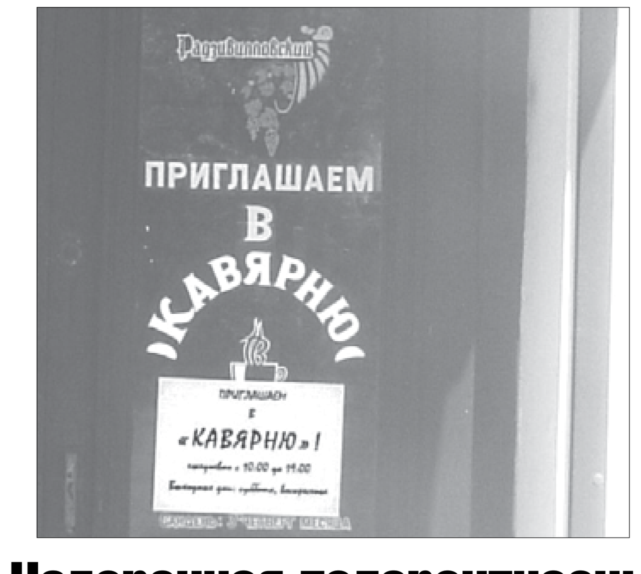
Как бы там ни было, я хотел бы получить ответ на свою просьбу. Знаю, что президент регулярно читает «Народную Волю», поэтому публично прошу: ***«Александр Григорьевич, примите наконец положительное решение по моему вопросу. Вы были первым президентом, я – первым министром обороны независимой Беларуси. Тогда были трудные времена, но мы делали все для того, чтобы сохранить мир и спокойствие в нашей стране. Давайте простим друг другу старые обиды. Сегодня нам нечего делить. У нас по-прежнему одна страна, которую мы хотим видеть независимой и преуспевающей».***

Марина КОКТЫШ.

Из личного дела

Павлу Козловскому 73 года. Занимал различные командные должности: был командиром полка, командиром дивизии, командующим армией, начальником штаба Белорусского военного округа, в 1992 году стал первым министром обороны независимой Беларуси.

ФОТАФАКТ

Недарэчная талерантнасць

Гэты здымак зроблены ўчора ў Мінску на праспекце Незалежнасці паблізу ад станцыі метро "Парк Чалюскінцаў". На дзвярах кафетэрыя, які суседнічае з універсамам "Радзівілаўскі", надпіс: "Приглашем в Кавярню".

На першы погляд, здавалася б: што тут незвычайнага? Асабліва ў краіне, дзе аб'яўлена аб роўных правах дзвюх моў. Хаця на практыцы мова суседняй дзяржавы амаль дашчэнту выціснула з паўсядзённага жыцця мову тытульнай нацыі. Мы, беларусы, народ талерантны і, як ніхто ў свеце, шануем не сваё, а чужое. Але ці дарэчы такая талерантнасць?

Зразумела, што ў гэтым выпадку "Кавярня" – гэта назва ўстановы. Слова беларускае, слова прыгожае. І, здавалася б, кіраўніцтву кафетэрыя было б зусім не цяжка замест расійскага "приглашаем" напісаць на дзвярах гасціннае і мілагучнае беларускае «запрашаем".

Магчыма, нехта скажа: якая драбяза! Але менавіта з такіх дробязяў і складваецца пашана і павага да роднай мовы.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

Фота аўтара.

ЧАЛАВЕК І ПРЫРОДА

Ваенныя не будуць пужаць балотнага арла

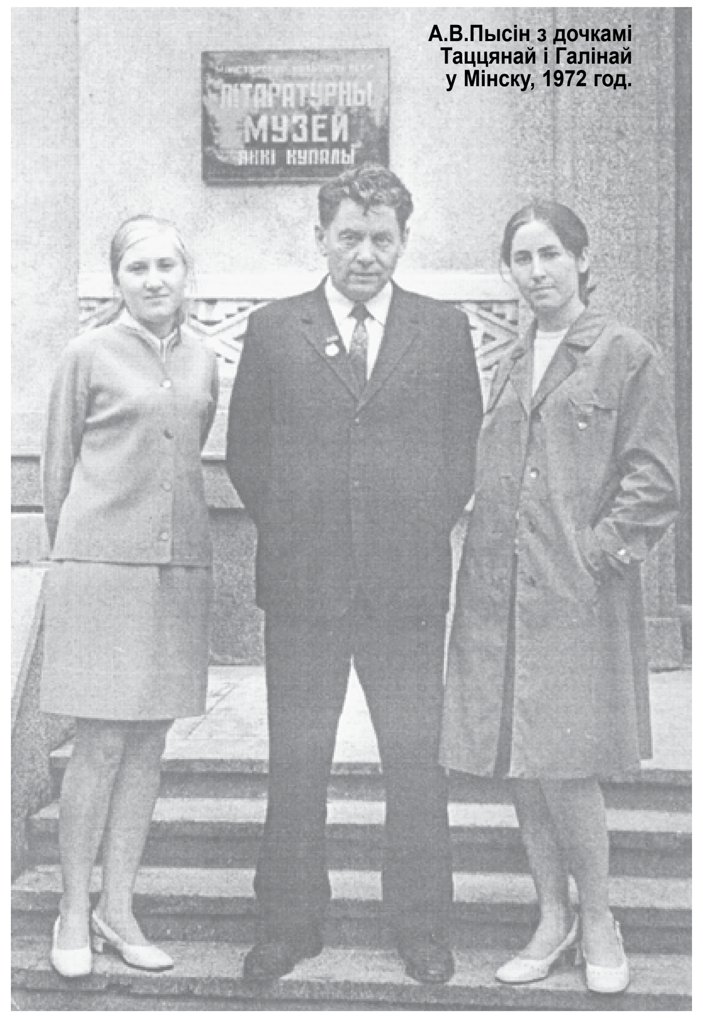
На тэрыторыі рэспубліканскага ландшафтнага заказніка "Альманскія балоты", што на Століншчыне, жыве немалая група птушак з назвай вялікі падорлік. Гэта рэдкі балотны арол, які нячаста сустракаецца ў прыродзе. У Беларусі маюцца ўсяго 120 пар, каля 20 з якіх жывуць у раёне Альман.

Вялікі падорлік вельмі неспакойны (асабліва ў перыяд насеждвання кладкі і вырошчвання птушанят). Дастаткова нестандартнай сітуацыі – і птушка кіне гняздо. Між тым у межах заказніка знаходзіцца авіяцыйны палігон.

Арнітолагі звярнуліся ў Міністэрства абароны з заклікам улічыць гэтую сітуацыю. Як адказаў в.а. начальніка Генеральнага штаба – першы намеснік міністра абароны **Сяргей Купрык**, яго ведамства пастараецца улічыць прыродныя інтарэсы пры планаванні вучэнняў. У прыватнасці, на палігоне ў межах Альманскіх балот у бліжэйшы час не будуць праводзіцца вучэнні (гаворка пра летні гнездавы сезон). У заказніку "Выганашчанскае" (Івацэвіцкі, Ганцавіцкі і Ляхавіцкі раёны) стрэлы будуць зведзены да мінімуму.

Максім ПЛОТНІКАЎ.

ПАМЯЦЬ

А.В.Пысін з дочкамі Таццянай і Галінай у Мінску, 1972 год.

Трагедыі лірычны эпілог

Наш выдатны паэт, класік ваеннай літаратуры Аляксей Пысін двойчы прайшоў франтавымі дарогамі 1941–1945 гадоў ад Волгі да Берліна. Першы раз – радавым салдатам вайны. Вярнуўся з цяжкімі ранамі, але жывы, з самай высокай салдацкай узнагародай – медалём "За адвагу". Другі раз прайшоў тымі дарогамі ўжо як паэт, ствараючы свой паэтычны рэквіем па баявых сябрах, якія з вайны не вярнуліся.

А пад Будай – хлопцы пахаваны,
А пад Будай – многія сябры.
Аляксеі, Віктары, Іваны…
Гліна коўзкая. Падзол сыры.

Другі раз з таго, ад Волгі да Берліна, пасляваеннага падарожжа жывым не вярнуўся, лёг, сарваўшыся на апошнім радку свайго мужнага рэквіема, пад курганок у родны, на Магілёўшчыне, пясочак, адзначаны вышэйшай для паэта ўзнагародай – Дзяржаўнай прэміяй імя Янкі Купалы.

У 1989 годзе выйшаў у свет двухтомнік паэзіі Аляксея Васільевіча Пысіна. Працуючы над прадмовай да гэтага выдання, я выклаў на свой рабочы стол усе, якія ў мяне былі, кнігі паэта з яго аўтографамі і ў адной з іх нечакана знайшоў ліст да Пысіна, напісаны франтавіком з Львоўскай вобласці. Як гэты ліст апынуўся ў кнізе, я не ведаў, мог толькі здагадвацца, што паэт аднойчы паклаў яго ў адну са сваіх кніг, а пазней гэтую кнігу падпісаў і выслаў поштаю мне, я ж, яе атрымаўшы, адразу ўсю не перагледзеў, бо вершы паэта чытаў заўсёды да выдання кніг, у перыёдыцы, паставіў на паліцу ў сваёй хатняй бібліятэцы, дзе ён і застаўся. Ліст цікавы не толькі тым, што сведкам, аднапалчанінам высвятляў баявы шлях паэта, але шмат у чым высвятляў і яго творчы вопыт, крыніцы паэтычных вобразаў, распавядаючы пра незвычайны, ледзь не казачны сюжэт паэмы Пысіна "Кавылёк", яе галоўнага героя вярблюда, як трапіў ён у артылерыйскі полк і з ім прайшоў баявы шлях ад Волгі да Берліна.

Мы з баямі наступалі,
Адбівалі,
Вызвалялі
Сотні гарадоў, мястэчак,
Перайшлі нямала рэчак,
Сухадолаў і раўнін,
Штурмам узялі Берлін.
За салютам быў салют,
Па Берліне йшоў вярблюд.

Гэта радкі з паэмы "Кавылёк". А вось і ліст з горада Чырванаграда Львоўскай вобласці:

"Уважаемый Алексей Васильевич!

Будучи в 1967 году в Бресте, я приобрел в книжном магазине Вашу поэму «Ковылек» о верблюде, прошедшем вместе с артиллерийским полком боевой путь от Волги до Берлина. Это меня заинтересовало, и я отыскал Ваш адрес. В годы войны я состоял воспитанником при штабе 39-й гвардейской стрелковой дивизии и участвовал в боях от берегов Северного Донца до Вислы с июня 1943 по январь 1944 года. В Восьмой гвардейской армии генерал-полковника Чуйкова В.И. в составе 39-й гвардейской стрелковой дивизии был 87-й гвардейский артиллерийский полк. В Верхнем Уфалее старик, башкир, подарил полку молодого верблюда. В июле 1942 года 1107-й пушечный артиллерийский полк был переведен в Гороховские лагеря Владимирской области. 2 августа 1942 года в связи с угрожающей обстановкой в районе Сталинграда на базе 1107-го пушечного артиллерийского полка РГК был срочно сформирован 87-й гвардейский самоходно-артиллерийский полк, который, получив 76-миллиметровые орудия, был погружен в эшелон и отправлен на Сталинградский фронт вместе с 39-й гвардейской стрелковой дивизией, в которую полк влился по пути на фронт в Подмосковье. С 15 августа артполк вступил в бой в малой излучине реки Дон в районе ст.Трехостровская, а затем вел бой севернее Сталинграда вдоль железной дороги от ст.Котлубань в направлении к Сталинграду. 27 сентября 1942 года дивизия с артполком оставила свои боевые позиции и была выведена за Волгу, а в ночь на 1 октября 39-я гв. стрелковая дивизия переправилась в Сталинград и заняла оборону в районе завода «Красный Октябрь». Здесь немцам так и не удалось выйти к реке. Закончив 2 февраля 1943 года разгром северной группировки противника, 39-я гв. дивизия была выведена за Волгу на пополнение, а в конце марта вместе со всей 62-й армией Чуйкова передислоцировалась в район г.Купянска Харьковской области, где вошла в состав Юго-Западного фронта. В июле 1943 года дивизия включилась в тяжелые бои на берегу Северного Донца. За штурм Запорожья была награждена вторым орденом Красного Знамени, а дальше – бои за освобождение Днепропетровска, Барвенкова, Никополя, Апостолова, Одессы, овладение плацдармом на правом берегу Днепра.

Все это время при 87-м гвардейском артполку находился верблюд. Он числился в хозвзводе полка, возил кухню, доставлял на боевые позиции боеприпасы. В мае 1944 года, когда дивизия была выведена с плацдарма, верблюд был передан из артполка в 42-й медсанбат 39-й гвардейской стрелковой дивизии. С этим медсанбатом, имевшим номер 512, верблюд участвовал в боях под Ковелем, в Люблине, на Могнушевском плацдарме на левом берегу Вислы. Там я видел его в последний раз в январе 1945 года. Получив контузию, я убыл в госпиталь. Уже позже, разыскав многих однополчан, узнал, что наш верблюд дошел до Берлина. Его видели у Бранденбургских ворот – он смаковал там немецкое сено.

В период боев от Ковеля до Вислы, уже в медсанбате, верблюда запрягали в одну повозку с ослом, неизвестно как оказавшимся в дивизии. На Висле осел был продан поляку, а верблюд остался в дивизии до конца войны. Как его звали, я не знаю, но ходили разговоры, что В.И.Чуйков, в то время командовавший Восьмой гвардейской армией, по верблюду узнавал, в расположении чьей дивизии он находится.

Алексей Васильевич! Прочитав Вашу поэму «Ковылек», я подумал, что Вы в годы войны служили в нашем 87-м гвардейском артполку или в 39-й гвардейской стрелковой дивизии, потому и видели верблюда. Или, как многие писатели и поэты, были военным корреспондентом и приезжали в нашу дивизию. Очень прошу Вас ответить мне на эти вопросы. Если Вы мой однополчанин…

С уважением и приветом
Сидоренко Геннадий Федорович».

Не ведаю, ці адказаў на ліст Пысін. Спытаць пра гэта ў яго я не паспеў. Думаю, што адказаў. Ён быў да ўсіх уважлівы, абавязковы, ды і не мог яго не зацікавіць чалавек, які блізка бачыў і ведаў героя яго паэмы – вярблюда, тым больш што гэта быў, па ўсім відаць, яшчэ і аднапалчанін. Шкада, што шмат пра якія дэталі з гэтага цікавага сюжэта мы сёння не ведаем. Але ёсць і суцяшэнне: паэзія Аляксея Пысіна – мужная, суровая і простая, як само жыццё на вайне, – вечна жывая ў народнай памяці.

Вярнуўшыся з вайны з цяжкімі ранамі, але жывы, Пысін не любіў успамінаць перажытае на вайне, доўгі час не пускаў вайну ў свае вершы. Ён быў рады кожнаму мірнаму дню і, працуючы на роднай яму Магілёўшчыне ў раённых газетах, у рэдакцыях не заседжваўся, хадзіў і, дзе ўдавалася, ездзіў з раёна ў раён, з вёскі ў вёску, ад поля да поля, ад лесу да лесу, пісаў і радкі ў газеты, і вершы пра чалавека і прыроду, іх абуджэнне да мірнага жыцця, іх працу, духоўную красу і веліч. Але, як прызнаваўся сябрам, вайна спаць не давала, патрабавала ад яго адкупнога верша. Паспрабаваў адкупіцца – вершам "Сны":

Каб падушка стаць магла экранам,
Неспакойныя адбіла б сны;
Прачынаюся заўсёды раннем
З адчуваннем
Усіх трывог вайны.

А калі было наяве гэта,
То не бачыў аніякіх сноў.
Сны цяпер, як белая ракета,
Усё былое асвятляюць зноў.

Бачу не маленства і не казкі,
Не пялёсткаў снегавую бель:
Засланяе вочы купал каскі
І сціскае грудзі мне шынель.

Не магу з сябе нічога скінуць,
Не магу абмотку падматаць,
Мне даводзіцца з сябрамі гінуць
І сябе самога падымаць

І заўсёды – мабілізаваны,
Даганяю свой знаёмы полк…
Пачынаюць ныць былыя раны,
Быццам зноў метал мяне абпёк.

Сны мае, ракетныя успышкі,
Помню ўсё і да ўсяго гатоў,
Дайце ж мне хоць крыху перадышкі
І сыпніце квецені садоў.

Але перадышкі ад вайны, ад яе явы і сноў ён ужо і сам сабе не даваў, востра адчуўшы, што гэта абавязак, ягоны святы крыж – сказаць у паэзіі сваю праўду пра перажытую вайну, пра франтавых сяброў, якія адтуль не вярнуліся. Пісаць, як скажа сам паэт, – ТРАГЕДЫІ ЛІРЫЧНЫ ЭПІЛОГ.

У тыя гады я жыў і працаваў там, дзе жыў і працаваў Пысін, на Магілёўшчыне ўсходняй, па раённых і ў абласной газетах. Аднойчы ў Крычаве сядзелі з рэдактарам газеты над макетам святочнага, да Дня Перамогі, нумара: што ставіць на палосы? На адну з іх былі вершы Пысіна. Рэдактар кажа: да іх патрэбны хоць невялікі тэкст пра паэта, хто напіша? І тут раптам адчыняюцца дзверы, заходзіць паэт Сцяпан Гаўрусёў. Мы ведалі, якія гэта былі сябры – Пысін і Гаўрусёў. Адразу за яго: садзіся і пішы, хоць паўстаронкі. Сцяпан сеў за стол. Яму паклалі ліст паперы, далі сціло. Сядзіць. Думае. Кажа, што трэба злавіць натхненне, каб пайшло. Рэдактар дастае з сейфа бутэльку з гарэлкай, налівае поўную шклянку. Сцяпан выпіў, рукавом шмаргануў па вуснах, пачаў пісаць і ўжо кладзе свой тэкст рэдактару на стол. Болей, кажа, пазней, а цяпер да вершаў патрэбна шапка. Буйнымі літарамі было напісана: НАРОДНЫ ПАЭТ АЛЯКСЕЙ ПЫСІН.

Гэтая шапка і адкрыла паласу з вершамі Пысіна. Мы з рэдактарам ведалі, што ўлада яму звання гэтага не давала, ды і не дасць, бо, каб яго атрымаць, трэба паэту мець кіруючую пасаду, быць хоць сакратаром Саюза пісьменнікаў, тут паэтычны талент не галоўнае, а Пысін быў усюды і заўсёды радавым, у франтавых акопах і ў рэдакцыях, як і сярод людзей, на ўсіх сваіх пуцявінах. Быў проста паэтам. Вялікім паэтам. Ісцінна народным. І гэтакім застаўся ў памяці тых, хто з ім жыў, ваяваў, хто чытаў яго непадманна таленавітую і мужную паэзію.

Віктар КАРАМАЗАЎ.

НАША КЛАСІКА

Аляксей ПЫСІН. Вершы

* * *

Палім мы маршанскую махорку,
Бачым мы Дняпроўскую граду.
Будзе сёння бой. На тым узгорку,
Можа, я таксама упаду.

Будуць травы над курганам. Будуць
Адлятаць у вырай жураўлі.
Нас, напэўна, ў свеце не забудуць,
Ўспомняць, што на свеце мы жылі.

…Я гляджу на даўняе курганне,
На траву, на рыжых мурашоў.
Ведайце: калі мяне не стане –
Я ў сваю дывізію пайшоў.

* * *

Дарога згубілася ў топкім бяздонні,
Ў асеннім карыце гразі.
Гарматы загразлі,
І топяцца коні,
Хоць сам у хамут – і вязі.

Загад батальёнам: "Сюды на плячах
Прынесці з дзялянак дарогу!"
І неслі мы сосен ствалы
Па карчах,
Як зброю для перамогі.

Запахлі кіламетры свежай смалой,
Бруснічнікам, мохам і потам.
Па гулкай ляжнёўцы
Пакрочылі ў бой
Гвардзейскія дружныя роты.

І з ротай гвардзейскай я ў сталасць
ішоў,
Крутыя пазнаў далячыні.
Таму не шукаю
Спакойных шляхоў –
Масціць іх мяне навучылі.

* * *

Пярэдні край. Чужы. Неразгаданы.
Пярэдні край, як полюс мерзлаты.
На бледны снег ляглі мерыдыяны,
Армейскія прамыя правады.

У іх – франтоў няроўнае дыханне,
Бяссонных камандармаў галасы,
Імклівасць слова, што на золку стане
Дыханнем ураганнай паласы.

Нябёсам горача… У наступленні
Вясна і мы – ў калонах штурмавых.
На даляглядзе ўздыбленыя цені
Ўчарашніх катаў – мёртвых і жывых…

Снег раставаў. Звінелі ў небе птушкі,
І зеленеў абпалены дзірван.
І сувязіст з напоўненай катушкі
Надтачваў на хаду мерыдыян.

* * *

Даўно збіраюся маўкліва
Ступіць на сцёртыя сляды.
Пайду да самага абрыва
Велікалуцкае грады, –
Дзе трое сутак бралі сопку,
Што дыхала, нібы вулкан,
Дзе пamiралі паасобку
І ўзводамі ад немых ран;
Дзе да вясны ляжалі хлопцы
У маўзалеі снегавым,
Дзе веюць шызыя ядлоўцы
Яшчэ дымком парахавым.
І хоць у памяці ўсё меней
Знаёмых твараў і
імён,
Ты застаешся ў наступленні,
Наш вечна юны батальён.

* * *

Далёкі тупат кананады.
Бягуць грымоты, як сланы.
Ідзём без строю, без каманды,
Пад балалайку ў тры струны.
Патроны. Антрацыт махоркі.
Адстаў праступджаны баян
З абозамі. Скорагаворкі
Вясковай песні любы нам.
За ворагам мы будзем гнацца
З гранёнай ярасцю штыкоў.
"Сямёнаўну"
сяржант Ігнацьеў
Вядзе з смаленскіх бальшакоў.
З-пад хвояў выступае вёска,
Салёна пахнуць палыны.
"Сямёнаўну"
спявае войска,
Нібы вяртаемся з вайны.
Спяваем мы, пакуль пяецца,
Спявае вецер і сасна;
Не ведаем, дзе абарвецца
Неадспяваўшая струна.
Сухі пясок, сухія гаці,
Сухі туман балтыйскіх вод.
На дзюны ўпаў сяржант Ігнацьеў,
Пад біўні зломленых грымот.
Чарнеюць спаленыя дзюны,
Чарнее глыба валуна.
Парваныя сцякаюць струны:
Сямёнаўна,
Іванаўна…

Народная Воля http://www.nv-online.info 6 МАЯ 2016 г.

ПРАБЛЕМА!

Сітуацыя з навучаннем на роднай мове застаецца крытычнай

Грамадскі актывіст **Ігар Случак** звярнуўся ў Міністэрства адукацыі, каб даведацца: колькі чалавек навучаецца ў нашай краіне па-беларуску. Як адказаў першы намеснік міністра адукацыі **Вадзім Богуш**, сёлета адукацыю на роднай мове ў дашкольных установах атрымліваюць каля 41 тысячы дзяцей. Між тым, згодна з інфармацыяй Нацыянальнага статыстычнага камітэта, усяго там навучаецца і выхоўваецца амаль 410 тысяч чалавек.

У школах па-беларуску ў 2016 годзе навучаецца каля 131 тысячы вучняў (усяго іх больш за 969 тысяч). У вышэйшай адукацыі гаворка ідзе толькі пра 762 аспіранты і магістранты. Як вядома, усе спробы адкрыць нацыянальны ўніверсітэт, дзе ўсё навучанне ішло б па-беларуску, былі марнымі. Між тым сёлета ў айчынных ВНУ навучаюцца 336 тысяч студэнтаў.

Максім ПЛОТНІКАЎ.

ПРАТЭСТ

Андрэя Гайдукова аштрафавалі за расцяжку

Плакат з лозунгам «Праца – права, а не абавязак» актывіст вывесіў у Наваполацку.

Сваімі дзеяннямі прыхільнік стваранай партыі "Беларуская хрысціянская дэмакратыя" Андрэй Гайдукоў звяртаў увагу новапалачан на парушэнні правоў працоўных у Беларусі. Актывіст паспеў вывесіць некалькі плакатаў, але быў затрыманы ў цэнтры горада.

Яго прызналі вінаватым у парушэнні часткі 2 артыкула 21.14 – "Парушэнне правіл утрымання і добраўпарадкавання населеных пунктаў". На маладзёна наклалі штраф у памеры 10 базавых велічынь.

Сам актывіст з такім рашэннем не згодны і мае намер абскардзіць яго ў судзе.

МАРШРУТЫ

З Віцебска ў Краснадарскі край

Квіткі на цягнікі ў гарады-курорты ўжо паступілі ў продаж.

Цяпер жыхары Беларусі змогуць даехаць да Адлера, Анапы або Мінеральных Вод з Віцебска і Магілёва праз Гомель. Прамыя рэйсы ў Краснадарскі край пачнуць дзейнічаць упершыню за апошнія тры гады.

Прыпыначныя пункты таксама прадугледжаны на станцыях Багушэўская, Орша, Шклоў, Быхаў, Рагачоў, Жлобін, Буда-Кашалёў. Як паведамілі «Народнай Волі» на чыгуначным вакзале Віцебска, кошт квітка ў плацкартны вагон да Анапы складзе 2 мільёны 235 тысяч беларускіх рублёў. Час руху – 52 гадзіны.

Першы рэйс адправіцца 14 чэрвеня ў 8.15.

ІНІЦЫЯТЫВА

«Матчын рух 328» звярнуўся да мітрапаліта Паўла

Актывісты з Гродна хочуць праінфармаваць кіраўніка Беларускай праваслаўнай царквы аб парушэннях правоў асуджаных па 328-м артыкуле.

Нагадаем, што «Матчын рух 328» – гэта незарэгістраванае грамадскае аб'яднанне жанчын, дзеці якіх адбываюць пакаранне па артыкуле 328 (незаконны абарот наркатычных і псіхатропных сродкаў) Крымінальнага кодэкса. Рух займаецца праблемамі несправядлівых прысудаў, умовамі ўтрымання асуджаных па «наркатычным» артыкуле і гэтак далей.

Актывісты з Гродна папрасілі аб сустрэчы Мітрапаліта Мінскага і Заслаўскага, Патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі Паўла, каб распавесці пра праблему наркотыкаў у краіне.

Паводле слоў старшыні стваранага грамадскага аб'яднання Ларысы Жыгар, тэма наркотыкаў у нашай краіне ўжо даўно патрабуе шырокага грамадскага абмеркавання. На сённяшні дзень прадстаўнікі ўлады і праваахоўных органаў на дыялог з актывістамі руху не ідуць.

Як ужо паведамляла «Народная Воля», у студзені прадстаўнікі аргкамітэта па стварэнні грамадскага аб'яднання "Матчын рух 328" падалі заяўку на афіцыйную рэгістрацыю, але атрымалі адмову.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

ЭКСКЛЮЗИВ

Анатолий ТОЗИК: «Не понимаю тех, кто, прожив жизнь, гордится, что ничего не имеет»

Экс-посол Беларуси в Китае, бывший вице-премьер Анатолий Тозик сейчас работает на полставки в Белорусском государственном университете на кафедре дипломатической и консульской службы – читает спецкурс «Китай в современном мире». А еще возглавляет общество дружбы «Беларусь–Китай» и является председателем Белорусской федерации плавания. «Народная Воля» встретила Анатолия Афанасьевича на одном из мероприятий. Бывший вице-премьер, который многим запомнился своими неожиданными инициативами, откровенно рассказал, почему ушел с госслужбы, как строил дом в Дроздах, есть ли у него свой бизнес и о многом другом.

Строго по закону

– Анатолий Афанасьевич, мне кажется, вас отправили в отставку с припиской *«в связи с переводом на другую работу»*…

– Нет, я ушел с должности вице-премьера в связи с выходом в отставку. И считаю, что это нормально. По законодательству на государственной службе можно находиться до 65 лет. А мне было уже почти 66. Я ушел, полностью выполнив свой служебный долг. Мне судьба позволила максимально реализовать свой потенциал. А сейчас я вернулся в свой родной университет. Именно в БГУ прошла моя студенческая молодость и начиналась трудовая биография.

– Вы ушли из власти без обид? Спрашиваю, потому что некоторым чиновникам давно за семьдесят перевалило, а они все руководят… Как будто закон о госслужбе им не писан…

– Закон о госслужбе писан всем. И именно он позволяет главе государства в отношении отдельных госслужащих принимать решение об оставлении их на государственной службе сверх названного возраста – с их согласия, разумеется. Такая норма, кстати, есть в законодательстве многих стран.

Что касается меня, то, глядя вам в глаза, скажу: я был готов к отставке. И если бы не ушел в декабре 2014-го, то должен был бы сделать это в течение 2015-го. Понимаете, всему свое время. Я не могу уже работать так, как работал в 40–45 и даже в 50 лет. На мой взгляд, на такие должности все же должны приходить более молодые люди. Надеюсь, в студенческой аудитории еще смогу какое-то время быть полезен.

– Вы про обиды дипломатически умолчали…

– Их по определению не должно быть. Эта категория детской песочницы, а не государственной службы.

Реформаторский зуд

– В бытность вице-премьером вы просто фонтанировали самыми разными идеями. Причем некоторые из них были, мягко говоря, не самыми удачными…

– Ну и какие из них были неудачными?

– Например, плата за частые визиты в поликлинику и вызов «скорой помощи», запрет на нахождение в детских садах детей старше 6 лет…

– Бесплатного в этой жизни, Марина Георгиевна, ничего нет. И государственный бюджет формируется не из воздуха, а из налогов – предприятий, организаций и граждан. И чем рациональнее и справедливее он будет расходоваться, тем богаче будет страна.

Вот, к примеру, те же детские садики. Сегодня родители могут выбирать: отправить ребенка в школу в шесть лет или в семь, оставив его в детском саду еще на год. И государство (то есть все мы, налогоплательщики) еще год продолжаем оплачивать из бюджета стоимость пребывания ребенка в саду. И таких детей, которые остаются в саду после шести лет, не тысяча и не две. Это, кстати, один из факторов нехватки в детских садах мест. Я предлагал за счет бюджета оставлять детей в саду только по медицинским показаниям. А если же это обусловлено только желаниями родителей (садик во дворе дома, забот гораздо меньше и т.д.) – тоже можно, но за счет родителей.

Другой пример: у нас мать имеет право на трехлетний отпуск по уходу за ребенком и соответствующее пособие. Но если она спустя год после рождения ребенка выходит на работу, ей платят только половину пособия, даже если ребенка смотрит, скажем, бабушка. Но если мама отдает ребенка в сад (ясли) и сама не идет на работу, а занимается собой (таких примеров немало), она имеет пособие в полном объеме и еще оплаченный государством уход за ребенком в саду. То есть одна и та же функция или услуга оплачивается из бюджета дважды. Где логика? Я предлагал выплачивать матери пособие в течение трех лет в полном объеме. Но если до истечения этого срока она решит отдать ребенка в сад, то часть пособия она должна направить на полную оплату содержания ребенка в саду. Разве не логично?

– Может, вы просто не в курсе, что на пособие в два миллиона с маленьким хвостиком маме с ребенком прожить невозможно?

– Это средства, которые государство сегодня может дать, чтобы помочь семье воспитать дитя. Помочь, подчеркиваю, а не оплачивать это воспитание вместо семьи.

– Сегодня на детский сад в месяц около миллиона уходит.

– Это если на дополнительные кружки водить.

– А вы знаете детей, которые не ходят на «развивалки»?

– Значит, на эти развивалки родители должны зарабатывать. А как иначе? Почему за это должны платить их соседи из своих налогов?

Я был в детских садах Пекина. Сейчас, кстати, там очень поощряют развитие частных детских садов. Я думаю, и нам надо энергичнее идти по этому пути. Я вообще сторонник того, чтобы как можно больше функций государство передавало частному бизнесу, оставляя за собой контроль за качеством их выполнения. У человека должен быть выбор, куда отдать ребенка.

К слову, в Китае за частный детский сад нужно платить до 500 долларов.

– У нас частные садики примерно столько же стоят.

– И свободных мест, насколько я знаю, там нет.

Интересно, а что еще не нравилось в моих предложениях?

– Да вы и сами наверняка знаете, что вызвало наибольший негативный резонанс. Порой складывалось впечатление, будто Тозик на другой планете живет.

– Я не с неба свалился. Я родился в Беларуси, в полесской деревне. В Беларуси живут мои дети и, надеюсь, будут жить внуки и правнуки. Это моя страна. И я хочу, чтобы она развивалась. Я предлагал то, в чем убежден. Знаю, меня полоскали за поликлиники. Но я ведь говорил о введении чисто символической платы! Ну разве это нормально, когда человек 236 раз в году приходит в поликлинику?

– Мне кажется, вообще необходима серьезная реформа здравоохранения.

– Я за всю систему сейчас говорить не буду, о своих предложениях скажу. Мне главврач одной поликлиники рассказывал: «Люблю снять халат и пройтись по коридору. И однажды наблюдал такой диалог между пациентками в возрасте, ожидавшими приема врача: «Что-то сегодня Марии Ивановны нет…» – «Наверное, заболела».

Я предлагал ввести плату за вызов «скорой помощи». Мне китайцы говорят: у вас, наверное, эпидемия какая-то, что все время «скорые» по городу снуют? Ну, если вам придется раз или два раза в год позвонить в «103», неужели вы будете не в состоянии оплатить приезд врача?

Безусловно, нельзя ничего абсолютизировать, доводить до абсурда. Для определенных категорий больных должно быть сделано исключение. Но реализация только этих предложений могла бы сократить и очереди в поликлиниках, и вызовы «скорой» для того, чтобы измерить давление или вывести из запоя. А полученные средства можно было бы оставлять в соответствующих медучреждениях, чтобы поддержать талантливых специалистов или купить необходимый прибор.

Честно скажу: ни за одно предложение мне и сегодня не стыдно. К тому же перед тем, как озвучить ту или иную инициативу, я всегда советовался не только с профессионалами, но и с простыми людьми.

Дом в «Царском селе»

– Будучи вице-премьером, вы построили особняк в Дроздах. Если не секрет, в какую сумму он вам обошелся? Брали кредит или хватило собственных сбережений?

– Таких «царских сел» сегодня в стране сотни, если не тысячи. Правда, вы почему-то видите только наш поселок... Это ведь хорошо, что люди обустраивают свою землю, а не чужую, покупая там яхты и футбольные команды.

Мой дом был построен еще до моего вице-премьерства. Мы с женой строили его для себя, и в нем все очень рационально, без излишеств.

Может, конечно, это и нескромно прозвучит, но… Всю свою жизнь я посвятил служению своей стране, сначала СССР, а последнюю четверть века – Беларуси. И что, в 66 лет я должен был гордиться тем, что живу в однокомнатной квартире? Я не понимаю тех, кто, прожив жизнь, гордится, что ничего не имеет. На мой взгляд, этим нельзя гордиться. Потому что если человек не в силах создать нормальные условия для своей семьи, на что он вообще способен? Такой человек и для государства ничего стоящего сделать не сможет.

Разве это плохо, когда человек старается что-то сделать для своей семьи, не преступая закон? Это ведь у меня сейчас появились выходные. А раньше многие десятилетия суббота, а часто и воскресенье для меня были рабочими днями. И последние 20 с лишним лет я никогда не приходил на работу позже своих подчиненных и никогда раньше их не уходил. Так почему я должен гордиться тем, что у меня ничего нет?

Я не скрываю, что на строительство дома брал кредит. Мы продали квартиру, которую дети построили, а им отдали ту, в которой раньше сами жили. Моя мама ушла из жизни, и мы продали квартиру, в которой она жила. И потом, будучи послом, я получал очень хорошую зарплату. Сейчас мы за все рассчитались и, как говорится, спим спокойно.

– Интересно, а как вы сегодня чувствуете себя в материальном плане? Пенсию получаете как госслужащий или как генерал?

– Чувствую себя нормально. Несмотря на то, что генеральская пенсия несколько ниже, чем денежное содержание госслужащего, меня она больше устраивает. Я работаю, и на жизнь нам с женой вполне хватает. Есть средства и на то, чтобы более-менее прилично выступать в качестве дедушки и бабушки.

– Вы на ставку в БГУ работаете?

– На половину. Еще руковожу Белорусской федерацией плавания – на общественных началах.

– Ну и где же эти обещанные вами бассейны в каждом районе Минска?

– Для начала: я никогда такого не обещал. В генплане города выделено 12 или 13 площадок для строительства бассейнов. Но, думаю, в бюджете для этих объектов вряд ли найдутся деньги. Было бы неплохо, чтобы Мингорисполком больше помогал тем, кто хочет строить бассейны за свои деньги. Сегодня есть инвесторы, которые понимают, что это неплохой проект с коммерческой точки зрения. И он может окупиться даже быстрее, чем некоторые производства. Пока федерация плавания нашла двух таких инвесторов. Надеюсь, с их помощью мы построим два неплохих комплекса.

На мой взгляд, плавание – это очень полезный вид спорта. Мы недавно в Бресте впервые провели чемпионат страны по плаванию в категории «Мастерс», в котором участвовали и бывшие профессиональные пловцы, и любители. Самым возрастным участником был детский писатель Владимир Степанович Липский, в этом месяце ему исполняется 76 лет. Он был настоящим украшением этого праздника! Стройный, подтянутый! Так что хотите красиво выглядеть в любом возрасте – плавайте!

Миллион долларов в чемодане

– Знаю, что китайцы называют вас «старым и верным другом» своей страны. Вы теперь часто ездите в Китай?

– В январе будущего года мы будем отмечать 25-летний юбилей установления дипломатических отношений между Китаем и Беларусью. За эти годы обе страны прошли колоссальный путь: от узнавания друг друга до отношений всестороннего стратегического партнерства. Сегодня белорусско-китайские отношения можно назвать идеальными.

Работая послом, я старался сделать максимум из того, что позволяли мои возможности. И считаю, что китайский период – один из самых интересных и результативных в моей жизни. Я и сейчас продолжаю оставаться в теме, после возвращения из Китая был сопредседателем межправительственной комиссии, а теперь в качестве профессора БГУ читаю спецкурс, посвященный Китаю, возглавляю общество дружбы «Беларусь–Китай».

Да, по Китаю скучаю, поэтому стараюсь хотя бы раз в год там побывать. Там у меня осталось много друзей, с которыми я поддерживаю отношения. Надеюсь, что и дальше могу вносить свою лепту в укрепление отношений между нашими странами. Нам важно сегодня как можно больше и лучше знать друг друга. Кстати, иногда наши представления о Китае в силу его стремительного развития сильно отстают.

– Вы много говорите об опыте, который можно перенять у Китая. А как в этом смысле с коррупцией?

– Я думаю, что не только мы у Китая, но и Китай у нас может поучиться борьбе с этим злом. Может, только Сингапуру удалось побороть коррупцию. А Китай сегодня очень серьезно занялся этим вопросом. А вообще, во многих странах речь идет лишь о допустимом уровне коррупции, который общество готово терпеть.

Если говорить о других сферах, то, мне кажется, нам стоило бы активнее развивать сотрудничество с Китаем в сфере здравоохранения. Это могло бы дать хорошие результаты.

– Помню, когда вас только назначили послом, некоторые средства массовой информации распространили новость о том, что Тозика якобы задержали на таможне с десятью миллионами долларов. Ваша супруга тогда в комментарии для «Народной Воли» со смехом сказала: *«У нас нет такого большого чемодана для денег»*. Так были у вас какие-то проблемы со спецслужбами или нет?

– Я даже не хочу это комментировать. Это была полная чушь! Все, что у меня есть, оно здесь, в Беларуси: моя семья, могилы моих предков, друзья, дом и кусочек земли, по которой я могу ходить босиком…

– Анатолий Афанасьевич, слышала, что вы вместе с дочерью в Китае создали какой-то свой бизнес…

– Моя дочь занимается детьми и семьей и, кстати, ищет работу. Никакого личного бизнеса ни в Китае, ни в Беларуси ни у нее, ни у меня никогда не было и нет. Не мое это дело…

– Вот видите, вы ушли из большой политики, а слухи про вас продолжают сочинять…

– Значит, еще помнят! И не только друзья…

Когда-то жена уже покойного нашего посла в России Владимира Викторовича Григорьева сказала: «В гробу карманов нет». И еще одна фраза, которую где-то услышал и запомнил: «Богатый не тот, у кого все есть, а тот, кто ни в чем не нуждается». Так вот я ни в чем не нуждаюсь. И в этом смысле считаю себя богатым человеком.

Марина КОКТЫШ.

Из личного дела

Анатолий Тозик родился в 1949 году в деревне Казанск Калинковичского района Гомельской области.

В 1966 г. с золотой медалью окончил сельскую школу в Жлобинском районе этой же области.

В 1971 г. с отличием окончил исторический факультет БГУ, в 1974 г. – аспирантуру и в этом же году защитил кандидатскую диссертацию. В 1974–1979 гг. преподавал в БГУ, одновременно в 1975–1979 гг. – секретарь комитета комсомола университета.

В 1979–1994 гг. служил в органах госбезопасности СССР и Республики Беларусь. В 1981 г. присвоено ученое звание доцент, в 1994 г. – профессор. В 1994–2000 гг. – начальник отдела, заместитель Государственного секретаря Совета безопасности.

В 2000–2006 гг. – Председатель Комитета государственного контроля, член Совета безопасности и член Президиума Совета Министров Республики Беларусь.

В 2006–2011 гг. – Чрезвычайный и Полномочный Посол Республики Беларусь в КНР.

В 2011–2014 гг. – заместитель премьер-министра Республики Беларусь.

В 2004–2006 гг. и 2011–2014 гг. – сопредседатель Белорусско-Китайской межправительственной комиссии по торгово-экономическому сотрудничеству.

Имеет высший класс государственного служащего, дипломатический ранг Чрезвычайного и Полномочного Посла, воинское звание – генерал-майор в отставке.

Председатель Белорусской федерации плавания, председатель общества дружбы «Беларусь–Китай», научный консультант ежемесячного журнала «Китай» (издается на русском языке издательством «Женьминь Хуабао»).

РЭГІЁН

Прадпрымальнікаў усё менш...

За 2015 год колькасць прадстаўнікоў малога бізнесу ў Гродзенскай вобласці зменшылася на 2 тысячы чалавек.

Асноўнымі прычынамі закрыцця бізнесу прадпрымальнікі называюць сумна вядомы указ №222, высокую плату за арэнду і падаткі. Як ужо неаднаразова паведамляла «Народная Воля», паводле ўказа №222 на тавар, які беларускія іпэшнікі прывозяць з Расіі, павінны быць адпаведныя сертыфікаты. Паводле слоў прадпрымальнікаў, на аптовых рынках Масквы ці Санкт-Пецярбурга такія дакументы ніхто не выдае, а расійскім прадаўцам праблемы беларусаў нецікавыя.

На працягу мінулага года падатковая інспекцыя канфіскоўвала ў беларускіх прадпрымальнікаў тавар, на які не было сертыфікатаў, а таксама выпісвала буйныя штрафы. Некаторыя іпэшнікі адмовіліся працаваць у такіх умовах і зачынілі гандлёвыя кропкі. Хтосьці вырашыў перавесці бізнес у суседнія дзяржавы.

Так, у Гродзенскай вобласці за 2015 год колькасць прадпрымальнікаў зменшылася з 28 тысяч да 26 тысяч.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

ВЕРСІЯ

Мой погляд

Добры дзень!

Хачу выказаць падзяку за добрую ініцыятыву "Народнай Волі" – публікацыю "150 пытанняў і адказаў з гісторыі Беларусі"!

Адначасова хачу папрасіць рэдакцыю пры перадрукоўцы главы, якая распавядае пра Тадэвуша Рэйтана, прыбраць радкі пра ягонае самагубства. Займаючыся вывучэннем жыцця гэтага героя і гісторыі ягонага роду, на падставе дадзеных навуковых крыніц я прыйшоў да цвёрдай перакананасці, што ён не пазбаўляў сябе жыцця. Міф пра самагубства Рэйтана ў наш час стварае перашкоду на шляху ўшанавання яго памяці. Таму прапаную іншую версію гэтага артыкула.

Таксама я прапаную ўнесці змены ў гады жыцця Тадэвуша Рэйтана: нарадзіўся ён не ў жніўні 1742-га, як раней лічылася, а, паводле маіх даследаванняў, у кастрычніку 1740 года.

З павагай –

Зміцер ЮРКЕВІЧ.

АД РЭДАКЦЫІ

Рэдакцыя не ўмешваецца ў дыскусіі гісторыкаў. Наша справа – інфармаваць пра розныя версіі і высновы. Што мы ахвотна і робім: публікуем у раздзеле "Пошта" матэрыял Зміцера Юркевіча, а ў наступным нумары чытачы змогуць пазнаёміцца з версіяй, выкладзенай у артыкуле пра Тадэвуша Рэйтана Уладзімірам Емяльянчыкам.

Хто такі Тадэвуш Рэйтан?

У жніўні 1772 года манархі трох суседніх дзяржаў – Расіі, Прусіі і Аўстрыі, скарыстаўшыся заняпадам і ўнутранымі міжусобіцамі, што скаланалі Рэч Паспалітую Абодвух Народаў, дамовіліся паміж сабою аб першым падзеле яе тэрыторыі. 18 верасня таго ж года яны давялі да ведама ўлад Каралеўства Польскага і Вялікага Княства Літоўскага, што факт падзелу адбыўся. Да Расійскай імперыі далучаліся ўсходнія беларускія землі з Полацкам, Віцебскам і Магілёвам. Акупанты запатрабавалі склікання надзвычайнага Сойму, каб фармальна пацвердзіць «законнасць» сваіх захопаў, заснаваных нібыта «на гісторыі і праве».

19 красавіка 1773 года ў Варшаве распачаў працу вальны Сойм Рэчы Паспалітай, які пазней атрымаў назоў «падзельнага». Краіны-захопніцы разлічвалі не толькі на сваю вайсковую сілу і слабасць Рэчы Паспалітай. Выкарыстоўваючы пагрозы, шантаж і подкуп, яны дамагліся перавагі на Сойме згодніцка-прадажнай большасці на чале з кухмістрам польскім А.Панінскім.

Быў распрацаваны і адпаведны сцэнарый Сойма: перад яго пачаткам з ліку здраднікаў утваралася «канфедэрацыя» (гэтак даўней называўся часовы вайскова-палітычны хаўрус шляхты), што рабіла немагчымым ужыванне пасламі (г.зн. дэпутатамі) права «ліберум вета», каб заблакаваць прыняцце ўмоў захопнікаў. Маршалкам канфедэрацыі і Сойма павінен быў стаць Панінскі, марыянетка расійскага пасольства.

Але ўсе гэтыя планы нечакана былі парушаны супрацівам беларускіх паслоў на чале з Тадэвушам Рэйтанам, шляхціцам з-пад Ляхавічаў, паслом ад Навагрудскага ваяводства. Тры дні ён разам з Самулём Корсакам і Станіславам Багушэвічам не дазвалялі Панінскаму ўзначаліць Сойм. Гэты пратэст вонкава насіў фармальны характар. Бо, па-першае, Сойм паводле чаргі павінен быў праводзіцца ў Горадні, а не ў Варшаве, а маршалкам яго мусіў быць ліцвін, а не паляк. А па-другое, Сойм склікаўся не як канфедэрацкі, а як звычайны, і распачынаць яго пад знакам канфедэрацыі было незаконна. Для нашых паслоў гэта была толькі зачэпка, каб сарваць Сойм і не дапусціць ганебнага зацвярджэння падзелу.

Спачатку Рэйтана ўгаворвалі, каб саступіў. Потым, калі не атрымалася, хацелі, як і іншых, падкупіць грашыма. Урэшце канфедэрацкі суд прыняў пастанову пазбавіць яго «маёмасці і гонару» і выгнаць з краіны. Але ўсё было марна: Тадэвуш Рэйтан заставаўся непахісным у сваіх перакананнях. Падчас правядзення Сойма быў і такі драматычны момант, калі Рэйтан у адчаі, каб не даць магчымасці па-згодніцку настроеным паслам пакінуць залу пасяджэнняў, лёг крыжам ля дзвярэй і закрычаў: «Забіце мяне, затапчыце, але не забівайце Бацькаўшчыны!»

Гераічны супраціў Рэйтана не ўратаваў нашу краіну ад захопу. Пакінуты і знявераны, ён цяжка захварэў. Памёр у сваім маёнтку Грушаўка 8 жніўня 1780 года ва ўзросце 39 гадоў.

Легендарны чын Тадэвуша Рэйтана ўвайшоў у нашу гісторыю як прыклад высокага патрыятызму і самаахвярнасці. Яго імя – гэта сімвал мужнасці і няскоранасці для ўсіх, хто не гандлюе святынямі, не прадае самага дарагога – Айчыны. І ў наш час заклік Рэйтана «Не забівайце Бацькаўшчыны!», на жаль, цалкам актуальны.

ПО ПОВОДУ

Пиджак, на котором блестят ордена…

Тех, кто свернул шею фашистскому зверю, с каждым годом остается все меньше и меньше. Вот и моего отца, к сожалению, уже нет в живых, но как частица памяти висит его любимый старенький пиджак, на котором блестят ордена Красной Звезды и Отечественной войны, медали «За оборону Москвы», «За боевые заслуги», «За взятие Кёнигсберга», «За Победу над Германией», «За 30 лет безупречной службы» и юбилейные…

Этот любимый пиджак с орденами и медалями, который он надевал лишь в День Победы, сейчас напоминает нашим детям, внукам и правнукам, что их дед был солдатом той войны.

Поверьте, даже когда ему было уже за восемьдесят, он оставался молод душой, хотя жизнь безжалостно ломала и трепала этого доброго человека.

Война застала его в Бобруйске, 23 июля 1941 года его призвали в армию. Отступали к Москве, там он принял боевое крещение. Вообще, о войне отец не любил говорить.

Правда, иногда рассказывал, как в одном из боев под Москвой его сильно контузило и присыпало землей в траншее и что его спасла медицинская сестра, которую звали Галя. Вместе с другой медицинской сестрой она доставила отца в медсанбат, где его несколько месяцев лечили.

Иногда со слезами на глазах рассказывал, как немецкий офицер застрелил его сослуживца, а он заколол того штыком.

«Война – это страшная мясорубка, в которой человек убивает человека… – часто повторял отец. – *Это не должно повториться».*

Хочу сказать всем здравствующим солдатам той войны: живите долго! Мы помним, как много мы должны вам и как мало можем вернуть! Поздравляю всех оставшихся в живых с Днем Победы! За праздничным столом выпьем по «сто граммов наркомовских»!..

С уважением –

Юрий СЕДОЙ, капитан в отставке.

РЭХА

Вось ён, сапраўдны Кебіч!

Той самы здымак фотакарэспандэнта Сяргея Грыца, які выклікаў рогат людзей.

Public domain

Прачытаў у "Народнай Волі" за 3 мая артыкул дэпутата Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 12-га склікання Лявона Баршчэўскага пад назвай "Пра ўсёпераможную любоў Вячаслава Кебіча". Прачытаў і падумаў: цяпер можна не сумнявацца ў двулікасці былога прэм'ера. Не, не дзеля выратавання нашага суверэнітэту ён некалі заклікаў хутчэй падпісаць з Расіяй пагадненне аб адзінай валюце. Не нацыянальнымі інтарэсамі Беларусі кіраваўся спадар Кебіч, калі фактычна спрабаваў сарваць візіт у Мінск прэзідэнта ЗША Біла Клінтана. А помніце, як адбіваў ён паклоны перад крамлёўскімі імперцамі! Удосталь нарагаталіся людзі, убачыўшы здымак, на якім Францавіч "узасос" цалуецца з тагачасным кіраўніком расійскага ўрада Чарнамырдзіным…

Я згодны з Л.Баршчэўскім, які напісаў, што цяпер, калі В.Кебіч ужо даўно па-за актыўнай палітыкай, нішто не замінае яму аддацца сваім шчырым пачуццям. І яны, шчырыя пачуцці, спаўна выкрылі яго сапраўдны твар. Яго душу, бачыце, цешыць існаванне ў Беларусі музея А.Суворава і вайсковага вучылішча, названага ў яго гонар. Які ж ты патрыёт Беларусі, калі схіляеш галаву перад тым, хто праліў нямала крыві нашых продкаў? І чаму такая адмоўная рэакцыя на тое, што ў Віцебску з'явіўся помнік князю Альгерду, які многімі геранічнымі ўчынкамі заслужыў добрую памяць?

На мой погляд, кніга пенсіянера-палітыка В.Кебіча "Ці любім мы Расію?" з'явілася невыпадкова. Я не сцвярджаю на сто працэнтаў, але падазраю, што напісана яна па падказцы з Масквы. А калі не па падказцы, то з разлікам аўтара на тое, што яго хваласпевы ў бок Крамля будуць адпаведным чынам ацэнены. І, вядома ж, з карысцю для аўтара.

Я і раней насцярожана ставіўся да той пазіцыі, якую займаў спадар Кебіч. А цяпер, пасля таго як ён выступіў ледзь не ў ролі адваката Расіі, якая пралівае кроў у суседняй Украіне, якая ў канфлікце, можна сказаць, з усім цывілізаваным светам, я канчаткова разуверыўся ў гэтай адыёзнай асобе. Што ні кажыце, а добра, што ў 1994 годзе не абралі яго прэзідэнтам. Ён даўно здаў бы Беларусь расійскім імперцам.

Анатоль ГУРСКІ.

Мінск.

ИЗ ПИСЬМА

Так за что же вы, Овсейчик, ратуете?

В «Народной Воле» за 5 апреля прочитал письмо жителя Гродно Дмитрия Овсейчика. Убедительный, аргументированный ответ дал ему многоуважаемый Валерий Карбалевич. Но и я хочу кое-что сказать.

Вы, товарищ Овсейчик, не только унизили достоинство Беларуси, но и оскорбили нашу соседку Украину, назвав Киев бандеровским (кстати, Степан Бандера, как известно, никого не убивал в годы войны, тем более в Беларуси – он сидел в тюрьме и был против фашизма).

В начале февраля я был в Киеве в гостях у родственников и у своего друга. Они не богачи, не бандеровцы, а простые коренные украинцы. Так вот, ни от них, ни от других киевлян и украинцев ни разу не услышал ни одного положительного отзыва в адрес России. И особенно в адрес Путина. Никто не поддерживает развязанную им войну в Донбассе, наглый захват Крыма.

Милитаристскую политику Путина на Кавказе, в Украине не поддержал и наш президент, как не поддержала ни одна страна в мире.

Так за что же вы, Овсейчик, ратуете, живя в свободной Беларуси? Да, есть у нас проблемы, есть экономические и политические трудности, но это наша страна, это наша земля. И мы, белорусы, будем вместе улучшать нашу жизнь, но без так называемого «собирателя славянских земель».

Пенсионное законодательство нужно пересмотреть полностью

Вот и свершилось: пенсионный возраст увеличили на три года. Для всех. А потому как была разница между силовиками и всеми остальными, так она и осталась. Раньше сотрудник милиции мог выйти на пенсию в 45 лет, теперь сможет пойти на отдых в 48. А почему не в 55? Да во многих странах им назначают пенсию даже в 60.

Что, наше государство богаче других? Нет. Что, наши военные каждый день нюхают порох? Слава Богу, мы ни с кем не воюем.

Говорят о создании 50 тысяч новых рабочих мест. Да и 100 тысяч будет мало. Те же силовики, сняв погоны, тут же займут теплые места в охране банков, супермаркетов, станут частными детективами. И будут получать пенсию плюс высокую зарплату. А обычный гражданин уйдет на пенсию в 63 года с пособием в пределах трех миллионов белорусских рублей при стаже работы более 40 лет. Устроиться на работу по-новому ему будет сложно в связи с солидным возрастом. А если и устроится, то будет получать не полную пенсию, а с вычетом, кажется, 15 процентов. И это справедливо?

Конечно, как и в любой отрасли, в силовых структурах есть вредная и опасная служба. Так почему в указе не очерчена градация: кто-то может уйти на пенсию в 48 лет, а кто-то, проработав все время в обычных условиях, уйдет на пенсию в 60 лет. Наши военные не служат на Крайнем Севере, в таежной глуши, не находятся в дальних многомесячных плаваниях. Все служат практически в родных местах. Так почему они должны уходить на пенсию в 48 лет при стаже 20 лет?

Я считаю, что пенсионное законодательство нужно пересматривать коренным образом. В нем столько нестыковок, что о какой-то справедливости и говорить не приходится.

Эдуард ЛАПЫШ, житель г.Бобруйска.

ГАЗЕТА–ЧИТАТЕЛИ

Нужна не просто информация, а глубокий взгляд на жизнь

Уважаемая редакция!

Примите искреннюю благодарность постоянной читательницы газеты за насыщенность газеты разнообразными материалами, за их актуальность, за честность позиции авторов. Обязательно откликнусь на призыв по увеличению тиража издания.

В одном из номеров «Народной Воли» прозвучал призыв сообщить, какие еще темы могут быть освещены на ее страницах. Хочу откликнуться, предлагая конкретные сюжеты.

Да, есть интернет, из него можно узнавать новости. А мне хочется еще знакомиться с оценками тех или иных событий. И тут газета незаменима.

Вот, скажем, в Минске как будто закрывается магазин «Лакомка». Это не простая торговая точка, а, как ее называют в том же интернете, культовая. И это действительно так. «Лакомка» существует с 1952 года, живая история города, связанная с жизнью нескольких поколений, и не только минчан. Люди, не имея точной информации, не знают, как действовать, чтобы сохранить этот знаковый магазин. Пусть прояснит ситуацию «Народная Воля».

Я лично вижу проблему в том, что «Лакомка» находится в самом центре Минска, где самые высокие цены на аренду помещений. Не исключено, кто-то смотрит на «Лакомку» как на лакомый кусочек. Вспомним замечательную публикацию в «Народной Воле» Светланы Калинкиной о выселении Союза композиторов во главе с прославленным Игорем Лученком с площади Свободы. Возможно, тут похожая ситуация. В таком случае возникает резонный вопрос: до каких пор чиновники горисполкома будут действовать, не считаясь с мнением горожан, а также вопреки интересам государства?

Кстати, в магазине «Лакомка» если не половина, то около трети площадей отведено для продукции кондитерской фабрики «Коммунарка». Посещая ее А.Лукашенко сказал, что теперь она имеет хорошую прибыль. Так почему надо закрывать магазин, через который реализуется немалая часть продукции успешного предприятия?

Вообще, по «Коммунарке» у меня отдельный вопрос, и это еще одно предложение аналитикам «Народной Воли». Я как среднестатистический житель Минска не совсем понял, какие меры были приняты после того, как предприятие стало государственным. Предыдущему владельцу ставилось в вину то, что он закупал какао-бобы по завышенным ценам через другую свою торговую фирму, а это, естественно, сильно удорожало продукцию. А как сейчас? Если теперь на «Коммунарке» все так хорошо, то не может ли ее опыт стать примером для других предприятий?

Еще одну тему хочу предложить «Народной Воле». Уже из области медицины. Известно, политика государства направлена на то, чтобы импортные медикаменты заменять по мере возможности продукцией отечественного изготовления. Мол, нужно экономить валюту. Но всегда ли такой подход оправдан? Я бы хотела, чтобы в газете появились аналитические публикации на эту тему.

Рада буду если на страницах «Народной Воли» станут чаще появляться содержательные статьи по вопросам культуры. Побольше проводите «круглых столов» по обсуждению тех или иных сторон духовной жизни.

Уверена, что тираж и популярность газеты выиграют, если «Народная Воля» глубже взглянет на нашу многогранную жизнь.

Л.КУЛЕШОВА.

Минск.

НЕСТАНДАРТ

Праменьчык надзеі

Раней у гэтым доме быў райкам партыі, а цяпер яго насяляюць розныя ўстановы. На першым паверсе ў двух вялікіх светлых пакоях, дзе некалі была зала пасяджэнняў і бібліятэка, месціцца аддзяленне дзённага знаходжання маладых інвалідаў, якое назвалі "Праменьчык". Праменьчык надзеі на людскую спагаду, міласэрнасць, сяброўства, а таксама разуменне, што жыццё, якім бы цяжкім яно ні было, адзінае, непаўторнае і ім трэба даражыць.

Гэта аддзяленне стварылі ў 2009 годзе. Так бы мовіць, ля вытокаў стаялі Таццяна Сямёнаўна Нікіпорчык і Аксана Міхайлаўна Буцько.

– Яны заклалі трывалую аснову для нашай работы, – кажа цяперашняя загадчыца Валянціна Расціслаўна Саламевіч.

– Скажыце, калі ласка, колькі хлопцаў і дзяўчат наведваюць аддзяленне?

– Дваццаць адзін чалавек. Гэта жыхары не толькі Дзятлава, але і многіх іншых населеных пунктаў. Напрыклад, да нас прыязджаюць з пасёлкаў Наваельня, Гезгалы, з вёскі Зачэпічы. Усе хлопцы і дзяўчаты інваліды першай і другой груп.

– А як дабіраюцца?

– Па-рознаму. У большасці выпадкаў на аўтобусах, а некаторых на ўласных аўтамашынах прывозяць бацькі. Трэба сказаць, што ўсе маладыя людзі ахвотна прыязджаюць сюды. Перш за ўсё яны адчуваюць сябе роўнымі сярод роўных. Калі дома вымушаны былі сядзець у адзіноце, то тут пастаянна сярод сяброў, якія паспагадаюць, дапамогуць, раздзеляць радасць. Так, у нас бывае нямала радасці. Напрыклад, разам святкуем дні нараджэння, розныя святы, ладзім канцэрты, сустрэчы з цікавымі людзьмі.

Валянціна Расціславаўна расказала, што мэта аддзялення дзённага знаходжання маладых інвалідаў – сацыяльная і працоўная рэабілітацыя. Хлопцы і дзяўчаты ва ўзросце ад 18 да 31 года шыюць, аваладваюць камп'ютарам, вяжуць шалікі, пакаёвыя тапкі, займаюцца пляценнем. Кожны знаходзіць занятак па душы, развівае свае здольнасці і майстэрства.

На рахунку наведвальнікаў шмат творчых здабыткаў. Яны пастаянна ўдзельнічаюць у "Славянскім базары" ў Віцебску. Іна Юганава, Саша Калодка, Таня Уласевіч, Каця Васільева, Віталік Крэйдзіч парадавалі гасцей гэтага музычнага фестывалю сваімі песнямі, а Юля Шах вазіла туды на выставу свае карціны.

Удзельнічаў у "Славянскім базары" і Алег Бяляк. Ён піша вершы, якія пакладзены на музыку, і выконвае песні. Ніколі хлопцы і дзяўчаты не прыязджалі з гэтага мерапрыемства без узнагарод.

– Удзельнічаем і ў абласным фестывалі пад назвай "Калі мы разам – мы мацнейшыя", – кажа Валянціна Саламевіч. – Летась, напрыклад, ён праводзіўся ў вёсцы Васілішкі Шчучынскага раёна. Многія нашы хлопцы і дзяўчаты былі ўзнагароджаны дыпломамі.

Жыццё маладых інвалідаў насычана рознымі цікавымі мерапрыемствамі. Яны наведваюць святыя мясціны Беларусі. Шмат разоў пабывалі ў Жыровіцкім манастыры, а таксама ў Лаўрышаўскім, што ў Навагрудскім раёне, у Хмелеве, што на Брэстчыне. Гутараць са святарамі, з насельнікамі манастыроў, вучацца цярплівасці.

Кожнае лета хлопцы і дзяўчаты на два дні ездзяць на маляўнічы бераг ракі Шчары, а таксама на возера Свіцязь. Там яны купаюцца, загараюць, гуляюць у розныя гульні. Атрымліваюць вялікі зарад бадзёрасці і добры настрой на доўгі час.

Два разы на тыдзень у аддзяленне прыходзіць валанцёр – вельмі добры і спагадлівы чалавек Марына Генадзьеўна Шэлег. Яна разам з мужам Аляксандрам Леанідавічам утрымліваюць у Дзятлаве дом сямейнага тыпу, у якім ласкай і любоўю сагрэты абяздоленыя дзеткі. Для маладых інвалідаў Марына Генадзьеўна праводзіць заняткі ў гуртку пад назвай "Пчолка". Прыносіць свой матэрыял і вучыць складаць прыгожую мазаіку, рабіць розныя вырабы.

Ужо сталі традыцыйнымі запрашэнні ад Марыны Генадзьеўны і Аляксандра Леанідавіча на рэлігійныя святы, напрыклад, на Вялікдзень. У гэтай вялікай і дружнай сям'і, дзе кожны адчувае сябе любімым і патрэбным, хлопцы і дзяўчаты вельмі жаданыя госці. А яшчэ ў аддзяленні кажуць, што Марына Генадзьеўна пастаянна прыходзіць сюды на дні нараджэння, прыносіць салодкія падарункі і шчырыя пажаданні здароўя, мужнасці і цярпення. І наогул, гэтай цудоўнай жанчыне можна патэлефанаваць у любы дзень, у любы час. І як бы ні была занята са сваёй вялікай сям'ёй, заўсёды пагутарыць, падтрымае, а калі трэба, то і дапаможа. Менавіта дзякуючы Марыне Генадзьеўне ў аддзяленне не раз прыязджалі яе сябры з Амерыкі і прывозілі маладым людзям розныя падарункі.

Тут часты госць і дзятлаўскі бацюшка Мікалай Пінчук, а таксама спагадлівыя жанчыны з сястрынства. Бацюшка прычашчае хлопцаў і дзяўчат, праводзіць гутаркі, прыносіць падарункі.

Наведваюцца ў аддзяленне і валанцёры з мясцовай гімназіі.

На маё пытанне, як складваецца далейшы лёс маладых інвалідаў, ці знаходзяць яны потым сваё месца ў жыцці, Валянціна Расціславаўна адказала:

– Да нас хадзіў адзін хлопец, імя якога па пэўных прычынах назваць не магу. Ён вельмі дапытлівы, мэтанакіраваны. Дабіўся, каб з другой групы інваліднасці перавялі на трэцюю і ўладкаваўся на работу. А яшчэ Віталік Крэйдзіч закончыў каледж і цэлы год будзе праходзіць у нас працоўную адаптацыю. Магчыма, што потым таксама будзе стала працаваць. Аб гэтым марыць і сам, і яго мама Святлана Пятроўна, якая аказвае нашаму аддзяленню ўсякую дапамогу і падтрымку. Мы за гэта ёй шчыра ўдзячны.

Акрамя загадчыцы Валянціны Расціславаўны Саламевіч у аддзяленні працуе Алена Пятроўна Калюцік, якая кіруе работай гуртка. Гэтыя слаўныя жанчыны робяць вельмі важную справу – дапамагаюць жыць тым, каму асабліва цяжка. Дзякуй ім!

Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ.

Злева направа: Валянціна Расціславаўна Саламевіч, Алена Пятроўна Калюцік і Святлана Пятроўна Крэйдзіч.

Фота аўтара.

ГДЕ ЭТО ВИДАНО…

Рим и Милан будут патрулировать китайские полицейские

Четыре офицера китайской полиции будут патрулировать Рим и Милан, чтобы туристы из Китая чувствовали себя в безопасности.

Перед отправкой в Европу полицейские прошли курс обучения в Пекине, организованный итальянскими чиновниками. Они говорят по-итальянски, но патрулировать города будут в форме китайской полиции, чтобы туристы из родной страны их узнавали.

«Эта мера была разработана с учетом интересов китайских туристов, и если она будет работать, то мы можем испробовать и другие формы сотрудничества», – сказал министр внутренних дел Италии **Анджелино Анфаро,** объявляя о нововведении. В частности, добавил он, подобные патрули могут появиться и в других городах Италии.

Ежегодно в Италию приезжают около трех миллионов туристов из Китая.

ПРОГНОЗЫ

Ближний Восток может стать непригодным для обитания

Ученые обнаружили, что из-за изменения климата Ближний Восток, где сейчас проживает более 500 миллионов человек, может скоро стать слишком жарким для обитания человека.

Исследователи из Института химии имени Макса Планка и Кипрского института подсчитали, что число «очень жарких» дней в регионе с 1970 года «увеличилось вдвое».

«В будущем климат значительной части Ближнего Востока и Северной Африки может измениться таким образом, что само существование их обитателей окажется под угрозой», – говорит директор Института имени Макса Планка и профессор Кипрского института **Йос Леливельд.**

Это означает, что к середине столетия в самое жаркое время лета «температура не будет опускаться ниже 30 градусов ночью, а днем будет подниматься до 46 градусов Цельсия».

В дальнейшем дневная температура в регионе может достигнуть 50 градусов Цельсия, а число периодов аномальной жары может увеличиться в десять раз. К тому же увеличится и их продолжительность – к середине столетия средний показатель может достигнуть 80 дней, тогда как сейчас он составляет 16 дней.

ПРОТЕСТ

Венесуэла: оппозиция требует отставки президента Мадуро

Венесуэльской оппозиции удалось собрать 1,8 млн подписей избирателей под петицией с требованием проведения референдума по вопросу об отстранении президента Мадуро от власти.

Согласно конституции страны, теперь оппозиции придется собрать почти 4 млн подписей под второй петицией, необходимой для проведения референдума.

Оппозиция винит президента Николаса Мадуро и его предшественника Уго Чавеса в кризисе экономики и дефиците основных продуктов питания.

Президентский срок Николаса Мадуро заканчивается в 2019 году.

АСОБА

Багдан АНДРУСІШЫН:

«Апошнія чвэрць стагоддзя адной нагой жыву ў Еўропе, другой – у Амерыцы»

Чым Данчыка расчаравала прафесія адваката?
Як працяглы адпачынак дапамог яму пераехаць у Еўропу?
Чаму ён не пабаяўся сесці на «Тытанік»?
На гэтыя і іншыя пытанні «Народнай Волі» адказаў кумір цэлага пакалення, беларускі спявак амерыканскага паходжання Данчык (сапраўднае імя Багдан Андрусішын), які ўпершыню прыехаў у Беларусь з канцэртамі ў далёкім 1989 годзе.
Даваць гэтае інтэрв'ю Данчык не асабліва хацеў.

– На інтэрв'ю я іду са страхам, – *прызнаўся вядомы ў свой час выканаўца.* – Я не разумею, што яшчэ магу сказаць з таго, што невядома астатнім. Нават калі я быў спеваком, не любіў гутарыць з прэсай. Для мяне галоўнае – спевы, а не што я думаю пра іх. Раскажу вам у тэму такую гісторыю. Калі вялікай шведскай актрысе Грэце Гарба было каля 40 гадоў, яна перастала іграць. Але па Нью-Ёрку за ёй усё роўна хадзіў натоўп. Гарба нікому не давала інтэрв'ю. Калі б яна згаджалася на ўсе прапановы, яе слава заціхла б. Натуральна, я не параўноўваю сябе з Гарба *(смяецца).* Але павінна застацца нейкая таямніца.

– Думаю, вашы прыхільнікі дагэтуль не могуць зразумець: чаму вы з такім голасам не сталі прафесійным спеваком?

– Пасля ўніверсітэта я вучыўся ў прыватнай акцёрскай школе. Аднойчы да нас прыйшла знакамітая актрыса Джэйн Фонда, уладальніца двух "Оскараў". Запомніў яе фразу: "Калі вы не прачынаецеся і не ідзяце спаць з думкай, як стаць зоркай, кідайце гэтую прафесію". Фонда была дачкой Генры Фонда, вялікага галівудскага акцёра, таксама ўладальніка "Оскара". Яна казала, што мела тое, чаго не маюць іншыя (знаёмствы з прадзюсарамі, рэжысёрамі). Але нават ёй было вельмі цяжка прабіцца.

Тое самае з музыкай. Я вельмі люблю спяваць, але для самога сябе. Мне не было патрэбна прызнанне. З іншага боку, я думаў: калі маеш Божы дар, трэба ім дзяліцца. Таму я даваў канцэрты. Але зрабіць спевы прафесіяй я не адважыўся. У шоу-бізнесе выбіваюцца адзінкі. У мяне не было прагі да сцэны. Я занадта практычны і патрабавальны да самога сябе. Ведаў, што мушу мець нейкую прафесію, з якой буду зарабляць сабе на хлеб.

– Па адукацыі вы…

– Журналіст. Калі мне было 20 гадоў, трэба было вызначацца з будучай прафесіяй. Цяпер вельмі модна браць адзін год паўзы, каб падумаць. Але я не хацеў адкладваць адукацыю. У якасці варыянта думаў пра псіхалогію. Але для гэтага патрабавалася доўга вучыцца. Я не бачыў перспектыў. А вось з журналістыкай усё было прасцей. Я заўсёды ўмеў добра пісаць. Тады прадстаўнікі гэтай прафесіі яшчэ маглі добра зарабляць (цяпер кожны, хто мае фотаапарат, тэлефон і акаўнт у "Фэйсбуку", з'яўляецца журналістам). Гэта была практычная прафесія, таму я падумаў, што мне будзе лёгка ў ёй. Да таго ж журналістыка тады з'яўлялася моднай. Да Уотэргейта *(скандал у ЗША, калі журналісты выявілі, што прэзідэнт-рэспубліканец Рычард Ніксан загадаў праслухоўваць сваіх канкурэнтаў з Дэмакратычнай партыі)* яна не карысталася асаблівай папулярнасцю. Пасля Уотэргейта адмысловыя факультэты сталі ўзнікаць нібы грыбы пасля дажджу. У 1980-м, калі я атрымаў дыплом, факультэт журналістыкі быў і ў Калумбійскім універсітэце, і ў маім родным Нью-Ёркскім.

– Але ж вы не пайшлі працаваць у газету або часопіс.

– Тады я быў не гатовы працаваць журналістам. У Амерыцы трэба думаць пра дах над галавой. Ёсць дзве прафесіі, якія цябе забяспечаць: адвакат і доктар. Каб стаць прафесіяналам у абедзвюх, трэба шмат гадоў вучыцца. Я вырашыў стаць адвакатам, пачаў працаваць у фірме і адначасова наведваў курсы. Некалькі гадоў займаўся адміністрацыйнымі справамі і ўдосталь наглядзеўся на закуліссе. Напрыклад, нехта прыходзіць рабіць тэстамент. Я бяру "рыбу" – гатовы ўзор, куды ўстаўляецца патрэбная інфармацыя. Потым прыходзіць адвакат і выстаўляе рахунак на 500 долараў, хоць асабліва не ў курсе справы. Мне стала гэта нецікава. Зразумеў, што марную маладыя гады.

Таму я перайшоў у фінансавую кампанію, якая перакупляла даўгі. Сем-восем гадоў працаваў менеджарам аддзела кадраў. Праводзіў першаснае інтэрв'ю, пісаў у газеты тэксты аб'яў, што мы шукаем супрацоўнікаў.

– Цікава, вашы калегі ведалі, што побач з імі працуе папулярны беларускі спявак?

– Не. Не буду ж я сам пра сябе расказваць. Давялося "раскалоцца" толькі ў 1989 годзе. Я збіраўся ў Беларусь на месяц (мяне запрасіў Леанід Барткевіч, зорка "Песняроў", я пазнаёміўся з ім у Амерыцы). Таму давялося прасіць адпачынак за ўласны кошт і тлумачыць, навошта ён патрэбны. Начальства паставілася з цікавасцю. З падарожжа прывёз ім фотаздымкі і выразкі з газет, якія потым віселі ў кампаніі на стэндах.

Шчыра прызнацца, я ехаў не на канцэрты, а каб сустрэцца з маім дзядулем, якога ніколі не бачыў. Яшчэ да вайны ён развёўся з бабуляй, трапіў у войска. А яна засталася на акупаванай тэрыторыі. Пакольні разам з другім мужам яна працавала ў арганізацыі "Беларуская народная самапомач" (была створана для дапамогі беларусам, пацярпелым ад вайны), у 1944-м яны эмігрыравалі. Разам з імі з'ехала і мая прабабуля, родная сястра Антона і Івана Луцкевічаў, а таксама мая 12-гадовая маці. Дарэчы, яна з'яўляецца аўтарам кнігі ўспамінаў "Забыццю не адданае", якую жадаючыя могуць набыць у мінскім бюро Радыё Свабода. Дык вось, наша сям'я трапіла ў Нямеччыну, адтуль у ЗША. А дзядуля застаўся, стварыў новую сям'ю. Зараз адна з маіх цётак жыве ў Беларусі, другая – у расійскім Іжэўску.

– Цяпер імя Данчык асацыіруецца з Радыё Свабода. Як вы туды трапілі?

– Мая фірма знаходзілася на Брадвеі, на 50-й вуліцы. А Радыё мела сваю сядзібу недалёка, на 57-й вуліцы. Начальнікам нью-ёркскага бюро тады працаваў Ян Запруднік, стары сябра сям'і. Мая бабуля шмат гадоў працавала з ім на Свабодзе. Зрэшты, мы пазнаёміліся б з ім і так: беларуская эміграцыя была параўнальна невялікай, таму ўсе ведалі адзін аднаго.

Аднойчы мне патэлефанаваў Запруднік і запрасіў да сябе на абед. Я прыйшоў, хоць не ведаў, у чым справа. Высветлілася, што ён сыходзіць на пенсію і запрашае заняць яго месца. Гэта прапанова перакуліла маё жыццё.

У глыбіні душы я не думаў, што адкажу згодай. Ішоў 1992 год. Хадзілі чуткі, што Радыё Свабода хутка зачыняць. Нашто мне было сядаць на "Тытанік", у нью-ёркскім аддзяленні якога працавала з дзясятак чалавек *(смяецца)*? У мінулым, калі на Свабодзе яшчэ працавала мая бабуля, офіс літаральна кішэў людзьмі.

Але сумоўе мусіла праходзіць у Мюнхене. Я падумаў: чаму б не з'ездзіць у Еўропу? Усё ж аплачана *(смяецца).* Там мне спадабалася. Але на сумоўі прапанавалі працу не ў Амерыцы (неўзабаве мясцовае бюро наогул закрылі), а ў Мюнхене. Давялося рабіць выбар. Я ніколі не думаў, што пакіну Нью-Ёрк, які вельмі люблю. Да таго ж я не ведаў нямецкай мовы. Але ўсё ж такі прыняў рашэнне. Натуральна, было цяжка. Тады свет быў нашмат меншы, чым зараз. Людзі, якія пераязджаюць на іншыя кантыненты, не адчуваюць сябе такімі адарванымі ад усяго роднага. Я адпраўляў лісты за акіян. Тэлефанаваў рэдка, бо званкі каштавалі вельмі дорага.

– Але чаму вы згадзіліся на пераезд?

– Для мяне гэта быў цяжкі выбар. Я думаў: калі не паеду, ніколі сабе не прабачу, бо заўсёды буду думаць: "А што, калі б…" Я мусіў сабе даказаць, што не баюся. Гэта была галоўная матывацыя. Змяніць жыццё і паглядзець, ці змагу жыць у чужой краіне. Зрэшты, я вам прызнаюся, што была і празаічная прычына. У ЗША я пасля пяці гадоў працы меў толькі тры тыдні вакацый. А на Радыё Свабода мне адразу далі шэсць тыдняў. Не хапіла сіл ад такога адмовіцца *(смяецца).*

– Але ж вы 12 гадоў не працавалі па спецыяльнасці. Прыйшлося цяжка?

– Так, але не толькі па гэтай прычыне. Дагэтуль я карыстаўся беларускай мовай толькі ў штодзённым жыцці. Трэба было засвоіць новую лексіку, у тым ліку палітычную. Мне часта даводзілася быць перакладчыкам, прадзюсарам, манціраваць стужкі. Першыя гады было вельмі складана. Хоць праца была цікавая з самага пачатку.

У 1990-я гады яшчэ ішлі размовы, што Радыё Свабода зачыняць. Потым мы пераехалі ў Прагу, і адкрылася новае дыханне. З пачатку 2000-х я намеснік дырэктара Радыё Свабода. Займаюся ўсім: ад рэдактарскіх задач да адміністрацыйных.

– Вашы прыхільнікі даўно не бачылі вас у Беларусі…

– Згодны, апошні раз я быў у Беларусі вельмі даўно, больш за дзесяць гадоў таму. Але мая праца працягваецца 10 гадзін на дзень. Стамляюся. Ды апошнія чвэрць стагоддзя адной нагой жыву ў Еўропе, другой – у Амерыцы, дзе жыве мая старая хворая мама. Ёсць і свае побытавыя праблемы. Зрэшты, мая праца – і ёсць Беларусь, тое, што там адбываецца.

– Калі з'яўляецца вольная хвілінка, чым займаецеся?

– Мае хобі традыцыйныя: чытаю, гляджу фільмы. Наогул, з кнігай я кожны дзень. Па шчырасці, часцей чытаю па-англійску. Але з кнігамі Святланы Алексіевіч буду знаёміцца ў арыгінале. Пры перакладзе шмат губляецца.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

КРИМИНАЛ

В Испании выдан ордер на арест нескольких россиян из ближнего круга Путина

В их числе – замдиректора ФСКН генерал Николай Аулов и депутат Государственной думы от «Единой России» Владислав Резник, ранее объявленные в международный розыск.

Аулов фигурирует в деле авторитета Тамбовской ОПГ Геннадия Петрова. В материалах следствия имеются данные о 78 телефонных разговорах Аулова, бывшего коллеги Владимира Путина по КГБ в Ленинграде и Петербурге, с Петровым.

Так называемое дело русской мафии расследуется в Испании с 2008 года. О нем стало известно после сообщения о проведении масштабной полицейской операции «Тройка», в ходе которой были арестованы несколько граждан РФ, предположительно связанных с тамбовской ОПГ. Геннадий Петров, по данным прессы, на раннем этапе был одним из акционеров банка «Россия». Его задержали в 2008 году, а в 2010-м выпустили под залог. В 2012-м он получил разрешение на временный выезд в Россию и обратно в Испанию не вернулся.

В 2008 году «в результате операции были арестованы оба криминальных авторитета (Петров и Александр Малышев) и еще около 20 человек, но в ходе длительного расследования обнаружилось, что мафиозная сеть более протяженная и имеет доступ в российские сферы власти», – говорится в статье издания El Mundo.

Ранее сообщалось, что Россия отказалась выдавать Резника Испании. Как пишет издание, «это крупная фигура в финансовом и политическом мире России, в сфере власти, наиболее близкой к Путину».

РЕЙТИНГ

Лучшие вузы мира

В этом году в первой сотне рейтинга World Reputation Ranking британского издания Times Higher Education оказались три российских вуза: Московский государственный университет им.М.В.Ломоносова, Санкт-Петербургский государственный университет (СПбГУ) и Московский физико-технический институт (МФТИ).

МГУ в рейтинге оказался на 30-м месте, опустившись на пять позиций по сравнению с 2015 годом. СПбГУ попал в группу вузов, находящихся на 81–90-м местах. В прошлом году он находился в группе 71–80. МФТИ находится в самом конце рейтинга – в группе 91–100.

Рейтинг World Reputation строится на основе опросов преподавателей вузов. В этом году в нем участвовали 10 тысяч человек из 133 стран мира.

Первое место в рейтинге уже несколько лет подряд занимает Гарвардский университет.

На втором месте оказался Массачусетский технологический институт, который еще в прошлом году занимал четвертое место. Он уступает Гарварду в первую очередь в оценке качества образования. На третьем месте оказался Стэнфордский университет, который год назад был пятым.

Британские вузы в рейтинге в этом году ухудшили свои позиции. Кембриджский университет переместился со второго места на четвертое, а Оксфордский университет – с третьего на пятое.

СТОП-КАДР

Селфі

Канцлер Германіі Ангела Меркель раздае аўтографы і робіць селфі з вучнямі французскага ліцэя ў Берліне.

У СОСЕДЕЙ

Президент выбрала место для дома

В литовской прессе появилась информация: Даля Грибаускайте приобрела 16 соток земли под строительство дома в новом жилом квартале в Вильнюсском районе. Там она намерена возвести дом, в котором будет жить после завершения срока полномочий на посту президента.

Согласно декларации, предоставленной Грибаускайте Главной комиссии по служебной этике, земля была куплена 23 февраля 2016 года.

Компании Forteka за участок президент заплатила 50.000 евро.

По данным Государственной налоговой инспекции, в 2014 году имущество и сбережения Грибаускайте оценивались в 2,45 миллиона литов, или 710.000 евро.

После появления информации о покупке земли президентом оставшиеся рядом свободные участки были разобраны молниеносно – некоторые даже вдвое дороже, чем заплатила Даля Грибаускайте.

СЛЫШАЛИ?

ООН: в 2015 году в офшорах было укрыто от налогов почти 300 млрд долларов

В прошлом году компании вывели в офшоры почти 300 млрд долларов. Об этом свидетельствует доклад Конференции ООН по торговле и развитию (ЮНКТАД). Львиная доля этих денег, 221 млрд, оказалась на счетах компаний, зарегистрированных в странах с низкими налогами, прежде всего в Нидерландах и Люксембурге. Еще 72 млрд оказались в британской офшорной зоне на Виргинских островах.

Рекордсменами по уводу капитала от налогообложения в период с 2010-го по 2014 год были компании из Гонконга, США, России и Китая.

ЭВРИКА!

Крупнейший научный прорыв

Американские и британские ученые впервые в мире смогли вырастить в лаборатории двухнедельные эмбрионы человека. Об этом говорится в статье, опубликованной в журнале Nature.

Впервые ученые показали, что человеческий эмбрион может развиваться больше нескольких дней, не находясь при этом в матке. Раньше считалось, что это невозможно.

Опыты были проведены учеными из Рокфеллеровского университета в Нью-Йорке: в течение 12 дней эмбрион развивался абсолютно нормально, хотя и находился в лаборатории.

Это является крупнейшим научным прорывом, который можно будет использовать при лечении бесплодия, а также ранних выкидышей.

Также это поможет ученым понять, как развивается человеческий организм и клетки. Эти знания помогут при лечении многих заболеваний.

Однако ученым пришлось прервать эксперимент из-за законодательных ограничений. В США, Великобритании и многих других странах действует «правило 14 дней»: человеческие эмбрионы нельзя культивировать в лаборатории в течение более чем двух недель. Раньше это правило никто не оспаривал, так как ученые не могли поддержать эмбрионы живыми так долго. Однако теперь ученым пришлось уничтожить их, чтобы не нарушить эти сроки.

Народная Воля http://www.nv-online.info 6 МАЯ 2016 г.

БИЗНЕС-НОВОСТИ

МТБ – лучший!

На днях в Минске вручили награды победителям премии «Банк года–2015».

Обладателем Гран-при и титула лучшего в стране стал МТБанк. Он получил семь наград разного достоинства. Среди них четыре первых места – в номинациях «Кредитор года» (среди малых банков), «Инвестиционный продукт», «Банк за безнал» и «Карта рассрочки».

– *Гран-при – это, безусловно, приятно*, – прокомментировал событие зампредседателя правления МТБанка Валерий Смоляк. – *Но не менее важны и приятны для нас продуктовые номинации. Именно они делают нас тем, кто мы есть сегодня.*

По словам топ-менеджера, в МТБ хорошо работают и с корпоративными клиентами, но известность банку на рынке принес именно розничный сегмент.

Вторым в неформальном рейтинге премии стал «Белгазпромбанк» с шестью наградами. На третьей ступеньке обосновался «Белагропромбанк».

В номинациях «Самый эффективный банк», «Самый динамичный банк», «Кредитор года» и «Выбор вкладчиков» победители определялись автоматически – по итоговой статистике 2015 года, предоставленной Нацбанком. Выбор в остальных категориях зависел от мнения жюри и интернет-пользователей.

Если смотреть по объективным «статистическим» номинациям, то здесь фаворитами стали банки БелВЭБ и «Приорбанк».

Вручение премий прошло в неформальной обстановке. В холле звучал живой саксофон и подавался горячий кофе. Представители банков, крупного бизнеса и масс-медиа смогли пообщаться за фуршетными столиками, наблюдая за концертной программой.

В этот вечер перед гостями выступили группа Royals, дуэты «Престиж» и Val & VP, певицы Елена Косарева и Ольга Шиманская, а также фокусник Арсен Мелконян. Вели вечер популярные ведущие Артем Рыбакин и Ольга Рыбакина-Никифорова.

Живое общение затянулось почти до полуночи.

Организаторы конкурса пообещали, что приложат все усилия для того, чтобы премия «Банк года» стала традиционной. По их словам, главной чертой конкурса останутся объективность и прозрачность выбора номинантов и победителей.

Вера ВИР.

ШАЙБУ!

На каго ставіць апазіцыя?

6 мая стартуе чарговы чэмпіянат свету па хакеі, які пройдзе ў Расіі. "Народная Воля" вырашыла праверыць на дальнабачнасць беларускіх апазіцыйных палітыкаў.

Сёння зборная Беларусі згуляе свой першы матч на першынстве з камандай Фінляндыі. Фінская зборная, безумоўна, фаварыт, але ж нічога немагчымага ў гэтым жыцці няма.

Дарэчы, у букмекерскай канторы "Статус-кво" каэфіцыент на перамогу беларусаў - 75. Калі, напрыклад, вы паставіце 1 мільён рублёў на тое, што зборная Беларусі стане чэмпіёнам свету, і гэта спраўдзіцца, то выйграеце 75 мільёнаў рублёў.

А што прагназуе беларуская апазіцыя?

Анатоль ЛЯБЕДЗЬКА, старшыня Аб'яднанай грамадзянскай партыі:

– У спорце складана быць Вангай, бо мы ведаем прыклады, калі абсалютныя фаварыты прайгравалі камандам з "нізоў". Таму трэба, каб беларускай зборнай і шчасціла, і каб хакеісты адчувалі, што за імі – незалежная Беларусь.

Што датычыцца першага матча, то я прагназую, што зборная Фінляндыі выйграе ў беларусаў з лікам 3:1 (альбо 4:1). Нічыя будзе за шчасце.

А ўвогуле, стаўлю на перамогу канадцаў. Яны пры любым надвор'і прэтэндуюць на залаты бляск медалёў.

Аляксей ЯНУКЕВІЧ, кіраўнік Партыі БНФ:

– Мой прагноз: у асноўны час фіны і беларусы згуляюць унічыю – 2:2. А ў авертайме альбо па булітах, на жаль, пераможа фінская каманда.

У апошнія два гады наша зборная займае на чэмпіянатах свету 7-е месца, і мне падаецца, што гэты поспех рэальна паўтарыць і зараз. А вось на большае разлічваць нават не варта.

Чэмпіёнам жа, паводле маіх прагнозаў, стане каманда Фінляндыі, хаця букмекеры робяць стаўку на Канаду і Расію.

Алесь МІХАЛЕВІЧ, экс-кандыдат у прэзідэнты:

– У матчы Фінляндыя–Беларусь я паставіў бы на першых, але дакладна лік не скажу. Я не вельмі добра разбіраюся ў хакеі, больш футболам захапляюся.

Юрась БЕЛЕНЬКІ, намеснік старшыні КХП–БНФ:

– Калі фіны будуць гуляць у поўную сілу, то нашай камандзе нічога не свеціць. Але ў любым выпадку жадаю сваёй зборнай перамогі.

Тацьцяна КАРАТКЕВІЧ, лідар кампаніі "Гавары праўду!":

– Хто пераможа – пакажа час.

Сяргей КАЛЯКІН, лідар Беларускай партыі левых "Справядлівы свет":

– Паколькі я не вельмі захапляюся хакеем, але жадаю нашым хлопцам перамогі, напішу: зборная Беларусі выйграе ў фінаў з лікам 2:1.

Алесь СІВЫ.

ЗНАЙ НАШИХ!

Вундеркинд

Влад Хандогий, 14-летний пианист-вундеркинд из Минска, учащийся Республиканского музыкального колледжа при Академии музыки, возвращается в Минск с победой: он стал лауреатом I Международного конкурса молодых пианистов в Москве – Grand Piano Competition. Этот конкурс специалисты сразу окрестили Олимпийскими играми – такой высокий уровень исполнительского мастерства показали 15 его участников, отобранных более чем из 200 претендентов. Но кому присудили Гран-при? К сожалению, газета ушла в печать раньше, чем жюри конкурса объявило свое решение.

В любом случае Влад Хандогий снова среди лучших, он завоевал приз зрительских симпатий! Опять, как и два года назад после получения Гран-при XV Международного телевизионного конкурса молодых музыкантов «Щелкунчик», на него направлены все телевизионные софиты, камеры и микрофоны. Конечно, сейчас самое время ему раздавать автографы и интервью. Но я пошла другим путем, и на этот раз решила взять интервью у известного педагога нашего победителя – **Ирины Юрьевны СЕМЕНЯКО.** Человека, который гранит природный талант Влада Хандогия. Причем записала разговор еще накануне их отъезда в Москву.

Я пришла в музыкальный колледж и, ожидая назначенного времени, стояла перед классом №60, где пианист занимался со своим учителем. Из-за двери лилась гениальная музыка Листа… Ей вторил взволнованный женский голос… Но иногда он переходил в сильные восклицания, даже крик. Я была в замешательстве: что происходит в классе?! Кто на кого может так кричать?! Уже потом в разговоре Ирина Юрьевна, немного смущаясь, подтвердила: она порой не выдерживает репетиционного напряжения и ведет музыкальную тему голосом вместе с инструментом. Чтобы как можно больше энергии отдать ученику, чтобы сильнее зарядить его своими эмоциями. Признаться, оба они – учитель и ученик – в тот момент выглядели такими уставшими, такими опустошенными... Я сказала: вы как будто вышли из шахты… Влад ответил: работа за инструментом, наверное, тяжелее… Дорога к славе по-прежнему пролегает через тягчайший ежедневный труд.

– Влада мы называем вундеркиндом. Ирина Юрьевна, это правильно? Эпитет в наше время не устарел?

– Влад действительно очень одарен. Другое дело, что слово «вундеркинд» в ХХ веке так часто употреблялось и так редко подтверждалось в дальнейшей жизни «киндеров»... А началось все с Моцарта, он первым был назван вундеркиндом. И, наверное, был едва ли не единственным гением, кто состоялся и во взрослой жизни.

– А если бы сейчас маленький Моцарт попал на международный конкурс в Москву, он смог бы его выиграть?

– Я думаю, да.

– Спросила так, потому что дети сейчас берут невероятно высокие планки.

– Безусловно. И это несмотря на экономические трудности, на то, что в музыкальных школах почти нет конкурсов при поступлении. Но в целом уровень одаренных детей выше, чем раньше.

– Хм, где объяснение?

– Наверное, дело в том количестве информации, которую они получают. Что мы в наше время видели и слышали? Конечно, приезжали гастролеры, мы покупали пластинки, но… А сейчас им доступен весь мир, разные эпохи: они слушают Кисина, Мацуева, Рубинштейна… Могут сравнить. И это дает результаты. Сегодня одаренный ребенок намного «качественнее», чем раньше.

– Как правильно подобрать репертуар на конкурс? Чтобы товар – лицом?

– Да, выгодные стороны исполнителя надо всегда подчеркивать. Хотя ловлю себя на мысли, что я начинаю все хуже относиться к конкурсам. Потому что подготовка к ним предполагает натаскивание, чтобы все было стабильно на сто процентов. И где-то – хочешь не хочешь – в ущерб развитию. Но конкурс, на который мы с Владом замахнулись сейчас, – особенный, как Олимпийские игры для спортсменов. Его открывает маэстро Гергиев, закрывает маэстро Сладковский, и дети играют на великой сцене Московской консерватории. Я вот училась там, но ни разу не играла в прославленном Большом зале. А тут – пожалуйста. Но и уровень участников – высочайший. Запредельный.

– Какие у Влада неоспоримые плюсы?

– Он очень виртуозный, темпераментный, сценичный. У него прекрасная голова – Влад развит, умен. Может быть, он еще недостаточно раскрывается в лирике… Но – 14 лет, мальчик! Лирика придет с возрастом, а то у нас бывают дети – суперлирики, а играть нечем.

– Что самое сложное, когда занимаешься с вундеркиндом? Конкретно с Владом?

– У меня нет с ним сложностей! Он занимается два с половиной года. За это время Влад очень изменился. Из нейтрального ученика превратился в абсолютного профессионала, фанатика музыки. Он пришел в гимназию из средней музыкальной школы, где учился у замечательного педагога Елены Валентиновны Самоховец. Поступил к нам в 6-й класс. Но был еще, по сути, ребенком. Мы поехали с ним на конкурс в Астану, нам дали класс на четыре часа, чтобы заниматься. И тут я хлебнула!..

– В смысле?..

– Он не сидел за инструментом! Мальчик хотел бегать, а не заниматься! Ему было 12 лет… Природа требовала! И все-таки сумел, как говорят педагоги, взяться за голову. Хотя, бывает, ему до сих пор трудно с собой совладать.

– Конкурс – это очень дорогое мероприятие? Кто оплачивал дорогу, гостиницу?

– Все оплачено организаторами конкурса! Билеты куплены, гостиница забронирована, трехразовое питание обеспечено. Для ребенка и для педагога. И это все – Денис Мацуев. Он организатор и художественный руководитель конкурса. Этот человек не только блестящий музыкант, но и общественный деятель европейского масштаба. Лично позвонил и поздравил Влада, когда стали известны результаты отборочного тура. И еще на одного моего мальчика «положил глаз»… Но конкретно о нем будет повод написать чуть позже. Благодаря таким фестивалям и таким подвижникам, как Мацуев, развиваются наши дети. Поездки, концерты, выступления с хорошими оркестрами и дирижерами – благодаря этому ребята быстро растут, взрослеют, становятся профессионалами.

TUT.BY

– Сейчас все так быстро, все так рано… Может, иногда стоит придержать?

– Согласна. Получить хорошее образование никому не лишне.

– Вы сколько лет преподаете, Ирина Юрьевна?

– Четвертый десяток…

– Неужели? Вас музыка, видно, молодит…

– Особенно когда работаешь без выходных по 10 часов в сутки! Это настоящие молодильные яблочки.

Елена МОЛОЧКО.

НЕЗАБЫЎНАЕ

Родныя дзеці

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Было вядома, што Ніла ўсё часцей запрашаюць на сустрэчы і нарады з масцітымі літаратарамі ў Саюз пісьменнікаў Беларусі, філфакаўцы непрыхавана гэтым ганарыліся: мауляў, ведай нашых! Як было не ганарыцца? Тады яшчэ жывы класік на сваёй юбілейнай вечарыне ў актавай зале тагачаснага Пединстытута падняўся з-за стала прэзідыума, падышоў ужо цяжкаватай хадой да крыху разгубленага маладога паэта, які прачытаў свой верш паводле матываў хрэстаматыйнага Коласава "Асадзі назад!", і моцна паціснуў яму руку. Сам Якуб Колас блаславіў узыходзячае дараванне на шчаслівы шлях у вялікую літаратуру!

Помню, калі выйшла з друкарні першая, яшчэ танюткая, кніжка, на блакітнай вокладцы якой пад іменем аўтара "Ніл Гілевіч" стаяла назва "Песня ў дарогу" і дата "1957", шматгалосае студэнцкае "Ура!" не раз ледзь не рушыла сцены… Гэта, здавалася, старэйшы сябра даваў нам, маладзейшым, блаславенне ў жыццё.

Так пачынаўся народны паэт…

Гартаю і перагортваю, праз гады і гады, старонкі пазнейшых сустрэч з Нілам Сымонавічам – на розных літаратурных імпрэзах, святах, дзе ён, ужо шырока вядомы, прызнаны творца, па праве мог стаць поруч са сваімі дарагімі сучаснікамі – Максімам Танкам, Піменам Панчанкам, Уладзімірам Караткевічам. Апекаваўся і імкнуўся падтрымаць маладзейшых, імклівы іх палёт бласлаўляў усім сэрцам. Хай падымуцца вышэй і пойдуць далей за старэйшых, толькі ніколі не губляюць сябе і не здраджваюць святому. Вельмі любіў мужную і пяшчотную музу Ніны Мацяш, звонкагалосага барда і паэта, акрыленага "Пагоняй" Эдуарда Акуліна...

Перадаў мне Ніл Сымонавіч адзін са сваіх улюбёных здымкаў з далёкага ўжо 1987 года. Тут з ім – прыўкрасная і шчодра адораная Богам палеская ластаўка Жэнечка Янішчыц. Старэйшы сябра па-бацькоўску клапатліва ставіўся да ўладальніцы ўнікальнага дару, як ніхто разумеў стоены боль трапяткой натуры. Ведаю, як цаніла, з якой удзячнасцю ўспрымала Жэня гэтую незвычайную чуласць і цеплыню: няшмат іх бачыла ў жыцці... На тым здымку абое, хоць і шчыра радыя сустрэчы, – задумныя, засяроджаныя, з ценем трывогі на тварах. Мо прадчувалі пранікнёныя і тонкія душы яшчэ нябачную іншым бяду: у недалёкім часе трагічны выпадак абарве Жэнін ластаўчын палёт…

У Палачанах

Сярэдзіна 1980-х. З-пад пяра Ніла Гілевіча выходзіць і друкуецца масавым накладам літаратурная бомба: кнігараман у вершах "Родныя дзеці". Праглынуўшы яго не адрываючыся – інакш немагчыма! – немагчыма было і не ўсклікнуць: ды гэта ж "Новая зямля" нашага часу! Па-мастацку магутна і дасканала, як у Коласа, толькі на сучасным – ужо не пачатку, а прыканцы ХХ стагоддзя – матэрыяле. Пакручасты, амаль дэтэктыўны сюжэт з нечаканымі паваротамі адной псіхалагічна выпісанай сямейнай гісторыі, глыбокая лірычная плынь і філасофскі роздум аб векавечным сэнсе жыцця, яркія сатырычныя і гумарыстычныя фарбы. Беды і трывогі зямлі, якая чэзне і пакутуе праз "няўвязку паміж прыродай і людзьмі", а плён цэлых пакаленняў развейваецца па ветры… Але паэт, адданы сын сваёй зямлі, свята верыць, што родныя дзеці не дадуць згінуць бацькоўскаму краю, бацькоўскай спадчыне.

…Неяк зазірнула на пошту адправіць у Новасібірск зямлячцы – яна надзвычай цікавілася нашымі літаратурнымі навінкамі – Нілаў шэдэўр. Паштарка, толькі глянуўшы на вокладку, на прамілы Бог просіць-моліць не пасылаць кнігу. Хаця б толькі сёння: "Дайце, дайце мне да заўтра! Заўтра ж і адпраўлю. За ноч з сям'ёй прачытаем, як было з "Полымем", дзе друкаваліся ўрыўкі. Дзякуй вам, вось будзе радасці ў доме!"

Народ зачытваўся пра жывое, балючае і хвалюючае, а вось крытыкі і літаратуразнаўцы ўсіх рангаў, прэса – нібы вады ў рот набралі. Быццам і не здарылася нічога… Пэўна, літаратурны істэблішмент сказаць уголас аб тым, аб чым тады яшчэ не было дазволена казаць гучна, у сабе такой адвагі ні калiўца не нашкрэб.

Аднак народ, які на словах узносілі да нябёсаў, а на справе ні ў што не ставілі, не прымусіш жа спрэс рабіць выгляд, быццам бальшыня чытаць не ўмее. Адгукнулася на тую справу, і голасам з народа, тады папулярная і тыражная рэспубліканская "Сельская газета". А Нілу Сымонавічу прыйшоў ліст з вялікай вёскі Палачаны Маладзечанскага раёна – запрашэнне на сустрэчу ў мясцовы Дом культуры. Аказваецца, некаму з вяскоўцаў трапіў у рукі томік з "Роднымі дзецьмі". Прачытаў – стаў насіцца з ім па хатах… Палачанцы выправілі ганца ў Маладзечна, і ён, "абрабаваўшы" ўсе кнігарні, прыцягнуў цэлы мех з раманам, які так зацікавіў усіх. І наважыліся вяскоўцы напісаць любімаму аўтару…

Нарэшце, едзем у Палачаны. Ніл Сымонавіч відавочна хвалюецца: як там на вёсцы будзе? Мароз жа цісне ой-ой, ці выберацца хто з цёплай хаты ў той клуб? Яму хіба не ведаць, як тыя клубы ацяпляюцца ўзімку – якраз тады, калі сялянам толькі і выпадае рэдкі час перавесці дух перад новай пасяўной. Ды пры ўсіх трывогах віноўнік будучай урачыстасці неадрыўна ўзіраецца ў акно, летуценна ўздыхае:

– Эх, і чаму я не мастак? Так бы і намаляваў гэты цуд на палатне!

Божа літасцівы, гэта ён – не мастак?! Знаходзіць такія словы, хай не пэндзлем, а пяром малюе не менш трапна.

А вось і вёска. Вуліцы зусім пустыя. Гмах Дома культуры (ды які дом – палац!) пабудаваны па ўваходзячым тады ў моду безгаловым архітэктурным праекце: са шклянымі сценамі, без уліку нашых умоў, нібы зацягнуты шырачэзнымі палотнішчамі з мудрагелістымі срэбнымі ўзорамі. А сцюжа гуляе, у шыкоўным будынку, пэўна, як і на вуліцы, – ні душы. Бязлюддзе сустракае нас і ў прасторным вестыбюлі. Прыехалі…

…Аднак што гэта? З боку залы з-за прычыненых дзвярэй даносіцца нейкі прыглушаны гул, падобны да аддаленага марскога прыбою. На ўсялякі выпадак прыадчыняем дзверы – і… Сапраўды прыбой! Толькі не марскі, а – зямны, чалавечы. У глядзельную залу мо з тысячу вяскоўцаў набілася. Усе даўно ўжо тут і ў нецярпенні чакаюць не дачакаюцца дарагога госця. Памяшканне нагрэта цяплом чалавечых цел. Радасныя воклічы, апладысменты. Паэта ўладкоўваюць у ганаровае крэсла на сцэне, дыхтоўна аздобленай дэкарацыямі па матывах амаль усімі прачытанага рамана.

І пачалося! Адзін за адным падымаліся на сцэну палачанцы – у ватоўках, кажухах: хто з дому, хто з працы на фермах ці мехдвары. З мясцовай інтэлігенцыі – настаўнікі, спецыялісты сельскай гаспадаркі бадай што пагалоўна, прыезджыя з Радашковіч і Маладзечна. Ніхто іх сюды не заганяў, не падсоўваў паперы для папугайскага завучвання, што і як "правільна" казаць. Гэта былі людзі, нейкім дзівосным чынам (а хутчэй – абароненыя глыбокімі традыцыямі народнай культуры, якую беражліва захоўвалі) не задураныя савецкай сістэмай фальшу і паказухі перад начальствам. Гаварылі, што называецца, ад душы, выказвалі ўласнае разуменне і ўласныя эмоцыі. Не маглі надзякавацца такому творцу, які здолеў адчуць, схапіць і перадаць у дзівосных радках галоўнае, чым яны жывуць, трывожацца і радуюцца. Кожны гаварыў ад сябе, а сэнс быў адзін:

– Гэта ж жывая праўда, даражэнькі вы наш Ніл Сымонавіч! Пра мяне, пра маю сям'ю, суседзяў, аднавяскоўцаў. Ну проста ў кропку! А прызнайцеся, як на духу: вы ж прыязджалі ў нашы Палачаны? Мы-то чамусьці не заўважылі… Але як тады вы падслухалі нашы размовы-спрэчкі ды вывелі нашымі ж словамі? Так народ разумееце і любіце. А мы – вас, паверце!

Шматлюдная зала ўскіпала шквалам воплескаў, а ў паэта нагортваліся міжвольныя слёзы.

За славай жа ніколі не ганяўся – народнае прызнанне было яму куды даражэй за самыя важныя афіцыйныя "прызначэнні" на пасады і эпітэты кшталту "выдатны, таленавіты, пладавіты" і г.д.

«Як дзве зорачкі ў адной…»

Яшчэ ў 1947-м вучань сельскай школы на Лагойшчыне напісаў верш "Першая клятва (Родная мова)". Заканчваецца ён не пустой клятвай:

А задумае вораг
з чужога далёкага краю
Адабраць у мяне,
знішчыць мову маю –
Не дазволю.
Не дам.
Не прадам.
Не змяняю.
І да смерці за волю
тваю пастаю!

Клятва не была парушана ні разу. І Ніну Іванаўну сваю – а ў студэнцкія гады проста Ніначку Кавалёву, вострую на язык гарэзлівую жартаўніцу – пакахаў, як прызнаваўся аднойчы, з першага слова. Яе слова! Незвычайна вобразнага, сакавітага, спеўнага, вострага. Служэнню роднаму слову яна цалкам прысвяціла сваю выкладчыцкую працу ва ўніверсітэце, стала найвышэйшым аўтарытэтам у галіне культуры нашай мовы. Працавала ў БДУ разам з мужам, усё ў іх было разам.

Яшчэ нядаўна ён згадваў аб тым, як нараджалася іх каханне. Як баяўся і глянуць у яе бок, каб не выдаць свае пачуцці – а раптам толькі пасмяецца з яго? Ламаў галаву: хто ж гэта падчас перапынку паміж лекцыйнымі гадзінамі паспявае незаўважна намаляваць на чыстых старонках ягонага канспекта нейкія незразумелыя таямнічыя знакі? І не згадваў, што гэта знакі – яму… Пакуль аднойчы не застаў "злачынцу" на месцы творчасці!

З тае пары ішлі поруч. Абодва жылі адным, глядзелі ў адзін бок. Яе патрабавальны густ, яе слушныя парады ў творчай справе мужа для яго амаль заўжды была законам. Не стала дарагой жоначкі – і Ніл Сымонавіч не змог перажыць гэтай страты. Колішні волат стаў губляць сілы і здароўе, хоць і не скараўся нямогласці ў невылечным горы. Жыў па-ранейшаму ўсімі трывогамі і надзеямі Беларусі, працаваў напоўніцу, пісаў новыя, высокага грамадзянскага гарту вершы. Публікаваў змястоўныя ўспаміны аб перажытым, выдаваў адну за другой кніжачкі з творчым набыткам сваёй Ніны. Ні на хвіліну не мог стаць раўнадушным. Што ні рабіў, усё – і думкі, і радкі – звяраў па компасе: а што б сказала яна? Глядзеў і глядзеў на галерэю яе партрэтаў на сцяне насупраць… Пакуль толькі мог, амаль штодня дабіраўся тралейбусам на Кальварыйскія могілкі. Доўга сядзеў пад дрэвамі, згадваў з ёю разам перажытае, усім дзяліўся, раіўся. І несуцешна плакаў. А ў жалобны дзень свайго пахавання лёг у магілу побач са сваёй любай… Месца апошняга спачыну выбраў ужо даўно. Так хацеў, так завяшчаў. І сын Сяргей, сястра Святлана, брат Мікола (пісьменнік Мікола Гіль), родныя і блізкія не сталі пярэчыць волі найдаражэйшага чалавека.

…Ён пайшоў у вечнасць услед за сябрамі Рыгорам Барадуліным і Генадзем Бураўкіным – апошнім з трох "кітоў" беларускага прыгожага пісьменства. Але ніякіх сумневаў: усе трое застануцца назаўжды ў народнай душы **народнымі** творцамі (не важна, што Бураўкін не атрымаў такога ганаровага звання ад дзяржавы). А можа, хутчэй, яны – магутныя дрэвы ў жывым гаі нашай паэзіі? У пошуме вечна зялёнай ці залатой лістоты – кожны мае свой непаўторны голас, сваю мелодыку. Іх пачуеш заўжды, нават калі яны, здаецца, замаўкаюць. Варта схіліцца над улюбёнай кнігай ці проста выйсці пад зорнае неба за ваколіцу, як пачуеш гэты чароўны спеў. Ён ідзе з самых зямных глыбінь і чуецца ўсім, хто ўмее слухаць нават цішыню, хто будзе хваляваецца і дзівавацца ў прадчуванні цуда, як героі Нілавых "Родных дзяцей":

Маўчала ноч.
Зямля маўчала.
Адкуль жа музыка плыла?

Святлана КЛІМЕНЦЕНКА.

Ніл ГІЛЕВІЧ

***

Я хаджу, закаханы
У твае краявіды,
І шапчу як прызнанне:
О, мой край дарагі!
Зноў нясу табе ў споведзь:
І трывогі, і крыўды,
І надзеі, і ўцехі,
І любоў, і грахі...

Колькі доля ні судзіць
Мне далёкіх вандровак –
Я вярнуся навечна
Ў засень клёнаў тваіх.
Толькі з роднага долу,
Толькі ў роднай дуброве –
Як не дрэвам, хоць зёлкай
Прарасту для жывых.

1962.

P.S. Заўтра, 7 мая, 40 дзён, як Беларусь засталася без Ніла Гілевіча.

Народная Воля http://www.nv-online.info 6 МАЯ 2016 г.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 9 МАЯ

Беларусь 1

06.50 «Женя, Женечка и «катюша». Худ.фильм.
08.15, 11.30 «Без права на ошибку». Сериал.
09.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 22.00 «Новости».
10.45 «Беларусь помнит!». Республиканская патриотическая акция с шествием памяти и возложением венков к монументу Победы. Прямая трансляция.
14.15 Торжественное собрание и праздничный концерт, посвященный Дню Победы.
16.10, 00.15 Хоккей. Чемпионат мира.
18.30 «Юмор на войне, или Смех сквозь слезы». Худ.фильм.
18.55 «Эффект Колобанова». Телефильм АТН.
19.30 «Панорама».
20.30 Праздничный концерт ко Дню Победы. Прямая трансляция.
22.10 «Битва за Севастополь». Худ.фильм.
00.35 «Снайпер. Последний выстрел». Сериал.
03.35 «День спорта».

Беларусь 2

07.00, 21.05 «Тэлебарометр».
07.05 «Партизаны».
07.30, 09.20, 23.20, 01.05 «Блокада». Сериал.
10.35 «Аты-баты, шли солдаты…». Худ.фильм.
12.15 «Привет от «катюши». Сериал.
16.10 Хоккей. Чемпионат мира. Латвия–Россия.
18.25 «Человек-невидимка».
19.15 «Суперлото».
20.10 «Репортер».
21.10 «Пять невест». Худ.фильм.
22.00 «Кено».

Беларусь 3

08.00, 13.40, 21.05 "Калейдаскоп".
08.15 "З днём нараджэння, Перамога!". Ваенныя песні ў выкананні ансамбля "Бяседа".
08.35, 21.20 "Апошнія дні Трэцяга рэйха. Невядомыя старонкі".
09.15, 19.40 "Доўгія вёрсты вайны". Серыял.
10.25 "Грані Перамогі".
10.50 "Два байцы". Маст.фільм.
12.10 Гала-канцэрт XIX тэлевізійнага фестывалю армейскай песні "Звязда".
13.55 "Антоша Рыбкін". Маст.фільм.
14.45 "За 60 хвілін да Перамогі".
15.40 "За нашу Перамогу!". Канцэрт Нацыянальнага акадэмічнага канцэртнага аркестра Беларусі.
16.25 "Бацька салдата". Маст.фільм.
17.55 Светлай памяці загінуўшых у барацьбе супраць фашызму. Мінута маўчання.
18.00 "Беларускі вакзал". Маст.фільм.
20.45 "Калыханка".
22.00 "Час кіно".
22.10 "Чаклун і Румба". Маст.фільм.
23.30 "Геапалітыка: свет за тыдзень".

Беларусь 5

07.35, 18.20, 22.25 «PRO-спорт».
07.45 Хоккей. Чемпионат мира. Казахстан–Россия.
09.30, 23.00 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор.
09.50 «Миссия «Рио».
10.20 Баскетбол. НБА. Плей-офф.
12.00, 16.20 Теннис. Турнир WTA. Рим.
16.00 Хоккей. Чемпионат мира. Дневник.
18.30 Футбол. Чемпионат Англии. Обзор.
19.25 «Время футбола».
20.10 Хоккей. Чемпионат мира. Финляндия–США.
23.25 Хоккей. Чемпионат мира. Швеция–Чехия.

ОНТ

07.00 «Наше утро».
08.00, 09.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
09.05 «О Родине, о любви, о подвиге». Праздничный концерт.
10.45 «Беларусь помнит!». Республиканская патриотическая акция с шествием памяти и возложением венков к монументу Победы.
11.30 «Катюша большая и маленькая».
12.10, 13.10 «Диверсант». Сериал.
16.10 «Песни Весны и Победы».
17.00, 18.15 «Бессмертный полк». Ежегодная общественная акция, приуроченная ко Дню Победы и проходящая в сотнях городов России, в странах ближнего и дальнего зарубежья.
17.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
21.00 «В бой идут одни «старики». Худ.фильм.
22.30 «Белорусский вокзал». Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00 «День Победы».
10.00 Москва. Красная площадь. Военный парад, посвященный 71-й годовщине Победы в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг.
11.00 «Погода на неделю».
11.05 Ко Дню Победы. Большой праздничный концерт.
12.50, 18.00, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
13.00, 20.00 «Вести».
15.00 «Бессмертный полк». Шествие в честь 71-й годовщины Великой Победы.
18.10, 19.00, 20.35, 22.15, 23.10 «Истребители». Сериал.
18.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
22.00 Праздничный салют, посвященный Дню Победы.

НТВ-Беларусь

06.05 «Астропрогноз».
06.10 «Смотр».
06.40 «Новое утро».
09.00, 19.30 «Сегодня».
09.10 «Спето в СССР».
10.00 Парад, посвященный Дню Победы. Москва. Красная площадь.
10.55 «Беларусь помнит!». Республиканская патриотическая акция с шествием памяти и возложением венков к монументу Победы.
11.30 «Алтарь Победы».
12.20 «Брестская крепость». Худ.фильм.
14.35 «Днепровский рубеж». Худ.фильм.
16.50, 18.00 «В августе 44-го…». Худ.фильм.
17.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
18.45 «Севастопольский вальс». Док.фильм.
20.15 «Орден». Сериал.
23.30 Праздничный концерт ко Дню Победы. Трансляция из Севастополя.

СТВ

06.10 «Два бойца». Худ.фильм.
07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
07.40 «Песни Победы». Праздничный концерт.
08.30 «Неделя».
09.25 «Большой завтрак».
10.00, 22.00 «Белорусский государственный музей истории Великой Отечественной войны».
10.45 «Беларусь помнит!».
11.30, 13.50 «Снайпер-2. Тунгус». Сериал.
15.10 «Мы смерти смотрели в лицо». Худ. фильм.
16.50 «Еще о войне». Худ.фильм.
17.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
18.00 «Две звезды на СТВ».
20.00 «У парадного подъезда».
20.30 «Праздничный концерт ко Дню Победы». Прямая трансляция.
23.00 «Днепровский рубеж». Худ.фильм.
01.15 «Два бойца». Худ.фильм.

Мир

06.00 «Два бойца». Худ.фильм.
07.25 «Любимые актеры».
07.50 «Сошедшие с небес». Худ.фильм.
09.10, 03.35 «Сделано в СССР».
09.40, 11.00, 16.00, 19.00 «Новости».
09.50, 02.25 Военный парад, посвященный Победе в Великой Отечественной войне. Москва.
11.10 «Май». Худ.фильм.
12.55, 16.15 «Щит и меч». Сериал.
18.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
19.15 «Смерть шпионам!». Сериал.
04.00 «Истребители». Худ.фильм.

Россия Культура

07.00 «Евроньюс».
10.05 «Мгновения Победы».
10.10, 10.40, 11.15, 12.40, 13.25, 15.00, 15.45, 16.45, 17.15 Чтение стихов о войне К.Симонов, О.Берггольц, А.Твардовский, А.Межиров, С.Орлов, К.Ваншенкин, Ю.Левитанский.
10.15, 16.50 «Век полета: виражи и судьбы».
10.45 «И все-таки мы победили!». Киноконцерт.
11.20 «Наше сердце». Худ.фильм.
12.45 Концерт Краснознаменного им.А.В.Александрова ансамбля песни и пляски Советской Армии. 1962 г.
13.30 «Истребители». Худ.фильм.
15.05 «Ночная ведьма».
15.50, 01.40 «Священной победе!». Концерт Кубанского казачьего хора.
17.20 «Воздушный извозчик». Худ.фильм.
18.30 «Марк Бернес. Любимые песни».
18.55 Светлой памяти павших в борьбе против фашизма. Минута молчания.
19.00 «Чистое небо». Худ.фильм.
20.45 «Переделкино». Концерт в Доме-музее Булата Окуджавы.
22.15 «Укрощение огня». Худ.фильм.
00.50 «Искатели».
02.35 «Мировые сокровища».

Белсат

07.00 "ПраСвет".
07.35 "Зона "Свабоды".
08.10 "Форум: альтэрнатывы".
08.55, 15.15 "Людскія справы: вытворцы ці гандляры: хто лішні?".
09.30 "Аповеды выходнага дня": "Жаночы бізнес". Маст.фільм.
10.25 "Два на два".
11.00 "Эксперт".
11.30 "Священная война" расійцаў". Дак.фільм.
12.25 "Невядомая Беларусь": Мінскае падполле. Героі і мярзотнікі". Дак.фільм.
13.00 "Бывайце, дзеці…". Маст.фільм.
14.45 "Чырвоны штраль". Канцэрт гурта "Крамбамбуля".
15.50 "Mad Men. Утрапёныя-4". Серыял.
16.35 "Супярэчлівая гісторыя". Дак.фільм.
17.45 "Загадкі беларускай гісторыі: "Стары замак у Горадні. Ад сталіцы да музея".
18.05 "Дагістарычныя монстры Гітлера". Дак. фільм.
18.55 "Асабісты капітал".
19.15 "Невядомая Беларусь: Небяспечны архіў. Рэабілітацыя". Дак.фільм.
20.00, 01.30–03.05 "Студыя "Белсат".
21.00 "Аб'ектыў".
21.40 "Акіян Эльзы" – 20 гадоў разам!". Фільм-канцэрт.
23.20 "Кінаклуб": "Энігма".
23.35 "Энігма". Маст.фільм.

ВТОРНИК, 10 МАЯ

Беларусь 1

07.15 «Я тебя обожаю…». Худ.фильм.
08.50 Слово Митрополита Павла на Радоницу.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.15 «Не покидай меня!». Сериал.
13.20, 00.00 «Там, где есть счастье для меня». Худ.фильм.
15.15 «Битва за Севастополь». Худ.фильм.
17.35 «Снайпер. Последний выстрел». Сериал.
21.00 «Панорама».
22.00 Международный конкурс песни «Евровидение-2016». Первый полуфинал. Прямая трансляция из Стокгольма (Швеция).
01.30 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
01.55 «День спорта».

Беларусь 2

07.05, 21.05 «Тэлебарометр».
07.10 «Белорусская кухня».
07.40, 09.30 «Блокада». Сериал.
10.45 «Отряд особого назначения». Худ. фильм.
12.20 «Пять невест». Худ.фильм.
14.15 «Снег и пепел». Сериал.
18.35 «Легенда №17». Худ.фильм.
21.10 «Привет от «катюши». Сериал.
22.10 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».

Беларусь 3

07.20, 11.20, 15.15, 21.00 "Калейдаскоп".
07.35, 15.30 "Размовы пра духоўнае".
07.45, 21.15 "Апошнія дні Трэцяга рэйха. Невядомыя старонкі".
08.30 "Доўгія вёрсты вайны". Серыял.
09.35 "Грані Перамогі.
10.05 "Радаўніца". Маст.фільм.
11.35, 23.45 "Беларускі народны каляндар". "Радаўніца".
11.50 "Беларускі вакзал". Маст.фільм.
13.25 "Кіно і час".
14.05 "Пункт апоры". Юбілейны вечар М. Ножкіна.
15.40 "Час кіно".
15.50 "Чаклун і Румба". Маст.фільм.
17.10 "Славянскі базар у Віцебску-2003".
19.10 "Бацька салдата". Маст.фільм.
20.40 "Калыханка".
21.55 "Простыя рэчы". Маст.фільм.

Беларусь 5

07.35, 17.55, 22.25 «PRO-спорт».
08.00 Хоккей. Чемпионат мира. Беларусь–Канада.
09.55, 22.35 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор.
10.15 «Время футбола».
11.00 «Миссия «Рио».
11.30 «Спорт-кадр».
12.00 Теннис. Турнир WTA. Рим.
15.35 Хоккей. Чемпионат мира. Дневник.
15.55 Футбол. Чемпионат Европы.
18.05 Хоккей. Чемпионат мира. Словакия–Германия.
20.10 Хоккей. Чемпионат мира. Венгрия–Франция.
23.00 Хоккей. Чемпионат мира. Казахстан–Норвегия.

ОНТ

07.00 «Наше утро».
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
09.05, 16.20 «Диверсант. Конец войны». Сериал.
16.15, 21.00 «Новости спорта».
16.50 «Следы апостолов». Сериал.
21.05 «А зори здесь тихие…». Худ.фильм.
00.00 «Влад Листьев. Жизнь быстрее пули».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
09.40 «Песни военных лет». Концерт Д. Хворостовского.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
11.50 «Мы из будущего». Худ.фильм.
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
16.40 «Вся Россия».
17.30 «МУР». Сериал.
19.10, 21.20 «Верни мою любовь». Сериал.
22.35 «Даша». Сериал.

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.20 «Москва. Три вокзала». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 22.05 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.00 «Топтуны». Сериал.
15.00 «Отдел 44». Сериал.
16.20 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Законы улиц». Сериал.
22.30 «Итоги дня».
23.00 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.

СТВ

06.35 «Вторая жизнь души».
07.25 «Мы смерти смотрели в лицо». Худ.фильм.
08.45 «Снайпер. Оружие возмездия». Сериал.
11.55 «Вдовы». Худ.фильм.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.40, 00.20 "Родная кровь". Худ.фильм.
15.15 «Территория заблуждений».
16.40 «Чаклун и Румба». Худ.фильм.
18.05 «О тех, кого помню и люблю». Худ.фильм.
20.00 «Волшебная страна». Худ.фильм.
21.50 «Простые вопросы».
22.10 «Автопанорама».
22.30 «Рифмуется с любовью». Худ.фильм.

Мир

06.00 «180 минут».
09.00 «Общий интерес».
09.30 «Смерть шпионам: Крым». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Медицинская правда».
13.45 «Время собирать камни». Худ.фильм.
15.30, 04.00 «Дела семейные».
16.20 «Народы России».
17.20 «Отец Матвей». Сериал.
19.20 «Гаражи». Сериал.
21.05 «Сокровище». Худ.фильм.
22.55 «Одержимый». Сериал.
23.55 «Слово за слово».
00.45 «Щит и меч». Сериал.
04.25 «Земля. Территория загадок».
04.50 «Свадьба». Худ.фильм.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.40 «Наблюдатель».
11.15, 23.50 «Коломбо». Сериал.
12.55, 01.25, 02.40 «Мировые сокровища».
13.10 «Чистое небо». Худ.фильм.
15.10 «Петр Первый. Завещание». Сериал.
17.05, 22.40 «Генрих и Анна. Любовь, изменившая историю».
17.55 «90 лет актеру. «Взлетная полоса Владимира Татосова».
18.25 Московский Пасхальный фестиваль. Избранное.
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Искусственный отбор».
20.45 «Правила жизни».
21.15 «Больше, чем любовь».
21.55 «Игра в бисер».
23.45 «Худсовет».

Белсат

07.00, 20.00, 01.25-03.05 "Студыя «Белсат».
08.40 "Асабісты капітал".
09.05 "Кінаклуб": "Энігма".
09.20 "Энігма". Маст.фільм.
11.15, 17.00 "Людскія справы: вытворцы ці гандляры: хто лішні?".
11.50, 00.05 "Дагістарычныя монстры Гітлера". Дак.фільм.
12.40 "Барбара". Маст.фільм.
14.25 "Акіян Эльзы" – 20 гадоў разам!". Фільм-канцэрт.
16.10 "Mad Men. Утрапёныя-4". Серыял.
17.30 "Эксперт".
18.05 "Дзе растуць суніцы". Маст.фільм.
19.00 "Два на два".
19.30 "Невядомая Беларусь: День памінання".
21.00 "Аб'ектыў".
21.40 "Зямля памерлых". Рэпартаж.
21.55 "Кінаклуб": "У тумане".
22.05 "У тумане". Маст.фільм.
01.00 "Ліст". Дак.фільм.

СРЕДА, 11 МАЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.40 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.40 «Зона Х».
09.10 «Не покидай меня!». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
10.55 «Дом с лилиями». Сериал.
12.10 «Семейные мелодрамы».
13.15 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Судьба гигантов».
16.10 Хоккей. Чемпионат мира. Словакия–Беларусь. Прямая трансляция.
19.20, 00.00 «Сфера интересов».
20.00 «Диверсант. Конец войны». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.45 «Наши».
21.55 «След». Сериал.
00.15 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
00.55 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 21.05 «Тэлебарометр».
09.05 «Азбука вкуса».
09.35 «Классная школа». Сериал.
10.30 «Я хочу это увидеть!».
11.05 «Аты-баты, шли солдаты…». Худ.фильм.
12.40 «Не родись красивой». Сериал.
14.30, 22.15 «Орел и решка. Шоппинг».
15.30, 00.25 «Пин-код».
16.15 «Снег и пепел». Сериал.
18.25 «Копейка в копейку».
19.05 «Битва экстрасенсов. Борьба континентов».
21.10 «Экстрасенсы-детективы».
22.10 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
23.15 «Быть человеком». Сериал.

Беларусь 3

07.00 "Дабраранак".
07.35, 14.30, 18.50, 21.00 "Калейдаскоп".
07.50, 14.45 "Размаўляем па-беларуску".
08.00 "Апошнія дні Трэцяга рэйха. Невядомыя старонкі".
08.40 "Снайпер. Зброя помсты". Серыял.
11.55 "Грані Перамогі".
12.20, 21.55 "Звычайны фашызм".
14.55 "Святло далёкай зоркі".
15.25 "Радаўніца". Маст.фільм.
16.40 "Простыя рэчы". Маст.фільм.
18.25 "Бясконцая радасць вады".
19.10, 21.15 "Сэрца з лёду".
19.50 "Майстар і Маргарыта". Серыял.
20.40 "Калыханка".

Беларусь 5

07.35, 23.00 «PRO-спорт».
07.45 Баскетбол. НБА. Плей-офф.
09.30 Хоккей. Чемпионат мира. Швейцария–Дания.
11.20, 23.10 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор.
11.40 «Козел про футбол».
12.00 Теннис. Турнир WTA. Рим.
15.50 Хоккей. Чемпионат мира. Дневник.
16.10 Хоккей. Чемпионат мира. Швейцария–Латвия.
18.25 Футбол. Чемпионат Беларуси.
20.10 Хоккей. Чемпионат мира. Финляндия–Венгрия.
22.30 «Слэм-данк».
23.40 Футбол. Чемпионат Англии. «Ливерпуль»–«Челси».

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Таблетка».
13.10 «Мужское/Женское».
14.10 «Наедине со всеми».
15.10, 16.20 «Время покажет».
17.00 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Маргарита Назарова». Сериал.
22.55 «Города-герои». Смоленск».
23.45 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
12.10 «А ну-ка, бабушки! От Бураново до Баку».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «МУР.». Сериал.
19.10, 20.50 «Верни мою любовь». Сериал.
21.55, 23.10 «Нелегкое счастье». Худ.фильм.
23.45 «Специальный корреспондент».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.20 «Москва. Три вокзала». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 22.05 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.00 «Топтуны». Сериал.
15.00 «Отдел 44». Сериал.
16.20 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Законы улиц». Сериал.
22.30 «Итоги дня».
23.00 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 07.40 «Утро. Студия хорошего настроения».
08.30 «Снайпер-2». Тунгус». Сериал.
10.15 «Дальние родственники».
10.40 «Семейные драмы».
11.40, 17.45 «Званый ужин».
13.50 «Волшебная страна». Худ.фильм.
15.40 «Центральный регион».
16.10 «Автопанорама».
16.50 «Простые вопросы».
17.10 «Наше дело».
17.25 «Минщина».
17.35 «Знай наших!».
20.00 «Столичные подробности».
20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
20.15 «Секретные территории».
22.00 «Смотреть всем!».
23.00 «Тайны Чапман».
23.50 «Умнее не придумаешь».
00.45 «Граница времени». Сериал.

Мир

06.00 «180 минут».
09.00 «Культпросвет».
09.30 «Смерть шпионам: Крым». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Ой, мамочки!».
13.45, 19.20 «Гаражи». Сериал.
15.30, 03.25 «Дела семейные».
16.20 «Народы России».
17.20 «Отец Матвей». Сериал.
21.05 «Арфа для любимой». Худ.фильм.
22.55 «Одержимый». Сериал.
23.55 «Слово за слово».
00.45 «Щит и меч». Сериал.
03.50 «Земля. Территория загадок».
04.15 «Веселые ребята». Худ.фильм.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15, 23.50 «Коломбо». Сериал.
12.30 «Гиппократ».
12.35 «Красуйся, град Петров!».
13.05 «Наше сердце». Худ.фильм.
14.30 «Ключ к смыслу. Иван Сеченов».
15.10 «Петр Первый. Завещание». Сериал.
17.05, 22.40 «Генрих и Анна. Любовь, изменившая историю».
17.55 «Пророк в своем отечестве».
18.25 Московский Пасхальный фестиваль. Избранное.
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Абсолютный слух».
20.45 «Правила жизни».
21.15, 01.00 «Больше, чем любовь».
21.55 «Власть факта».
23.45 «Худсовет».
01.40 «Мировые сокровища».

Белсат

07.00, 13.30, 18.30, 19.30, 00.15-01.55 "Студыя «Белсат».
08.40, 15.15 "Два на два".
09.15 "Браты Клічко". Дак.фільм.
11.10 "Невядомая Беларусь: День памінання". Дак.фільм.
11.30, 15.45 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
12.00, 16.15 "Дзе растуць суніцы?". Маст. фільм.
12.55, 17.55 "Зоры не спяць".
17.10 "Форум: альтэрнатывы".
19.00 "Маю права".
21.00 "Аб'ектыў".
21.40 "Прыват: мазгіTUT".
22.10 "Невядомая Беларусь: Мінскае падполле. Героі і мярзотнікі". Дак.фільм.
22.45 "Эксперт".
23.20 "Аповеды выходнага дня": "Жаночы бізнес". Маст.фільм.

ЧЕТВЕРГ, 12 МАЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 00.00 «Зона Х».
09.10 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
10.05 «Не покидай меня». Сериал.
12.10, 16.35 «Семейные мелодрамы».
13.20 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Отец Матвей». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 00.20 «Сфера интересов».
20.00 «Диверсант. Конец войны». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.40 «Специальный репортаж».
22.00 Международный конкурс песни «Евровидение-2016». Второй полуфинал. Прямая трансляция.
00.35 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
01.00 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 22.25 «Тэлебарометр».
09.05 «Отряд особого назначения». Худ.фильм.
10.25 «Битва экстрасенсов. Борьба континентов».
12.25 «Экстрасенсы-детективы». Док.цикл.
13.30 «Разрушители мифов».
14.35 «Орел и решка. Шоппинг».
15.30 «Пин-код».
16.20 «Снег и пепел». Сериал.
18.25 «Воронины». Сериал.
19.35 «Рыжие».
20.10 Хоккей. Чемпионат мира. Россия–Дания. (В перерыве – «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».)
22.30 «Легенда №17». Худ.фильм.

Беларусь 3

07.00 "Дабраранак".
07.35, 09.45, 18.50, 21.00 "Калейдаскоп".
07.50, 10.00 "Размаўляем па-беларуску".
08.00, 19.50 "Майстар і Маргарыта". Серыял.
08.50 "Вялікі лес".
09.15, 23.35 "Святло далёкай зоркі".
10.05 "Бацькі і дзеці". Серыял.
13.40 "Сіла веры".
14.10 I Міжнародны фестываль "Хварастоўскі і сябры".
15.40 "Подзвіг разведчыкаў".
16.15 "Сын палка". Маст.фільм.
18.25 "Навукаманія".
19.10, 21.15 "Каханне ўтраіх".
20.40 "Калыханка".
21.55 "Вандроўнік". Маст.фільм.

Беларусь 5

07.45, 22.25 «PRO-спорт».
07.55, 00.05 Баскетбол. НБА. Плей-офф.
09.40 Хоккей. Чемпионат мира. Швеция–Казахстан.
11.40, 22.35 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор.
12.00 Теннис. Турнир WTA. Рим.
15.50 Хоккей. Чемпионат мира. Дневник.
16.10 Хоккей. Чемпионат мира. США–Франция (в перерыве – «PRO-спорт. Новости»).
18.25 Хоккей. Чемпионат мира. Чехия–Норвегия.
20.10 Хоккей. Чемпионат мира. Канада–Германия.
23.00 Автоспорт. Чемпионат Беларуси по дрифтингу.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Таблетка».
13.10 «Мужское/Женское».
14.10 «Наедине со всеми».
15.10, 16.20 «Время покажет».
17.00 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Надо разобраться».
21.30 «Маргарита Назарова». Сериал.
23.20 «Города-герои». Одесса».
00.10 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Вся Россия».
12.00 «Война 2.0. Пиратская версия».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «МУР». Сериал.
19.10, 21.20 «Верни мою любовь». Сериал.
22.30, 23.10 «Пока живу, люблю». Сериал.

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.20 «Москва. Три вокзала». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 22.05 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.00 «Топтуны». Сериал.
15.00 «Отдел 44». Сериал.
16.20 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Законы улиц». Сериал.
22.30 «Итоги дня».
23.00 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Снайпер-2. Тунгус». Сериал.
10.15 «Дальние родственники».
10.40 «Семейные драмы».
11.40, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Чаклун и Румба». Худ.фильм.
15.25 «Дугин». Видеофильм.
15.35 «Большой город».
16.10 «Добро пожаловаться».
16.50 «Минск и минчане».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Странное дело».
22.00 «Смотреть всем!».
23.00 «Простые вопросы».
23.20 «Автопанорама».
23.40 «Тайны Чапман».
00.35 «Граница времени». Сериал.

Мир

06.00 «180 минут».
09.00 «Сделано в СССР».
09.30, 00.45 «Усатый нянь». Худ.фильм.
11.10 «Арфа для любимой». Худ.фильм.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Бремя обеда».
13.45, 19.20 «Гаражи». Сериал.
14.40, 02.15 «Дела семейные».
16.20 «Народы России».
17.20 «Отец Матвей». Сериал.
21.05 «О, счастливчик!». Худ.фильм.
22.55 «Одержимый». Сериал.
23.55 «Слово за слово».
02.40 «Земля. Территория загадок».
03.05 «Владимир Высоцкий. Непрерванный полет».
04.05 «Волга-Волга». Худ.фильм.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15, 23.50 «Коломбо». Сериал.
12.30 «Джордж Байрон».
12.35 «Русские дагестанцы».
13.05 «Воздушный извозчик». Худ.фильм.
14.15 «Михаил Жаров».
15.10 «Укрощение огня». Худ.фильм.
17.55 «Пророк в своем отечестве».
18.25 Московский Пасхальный фестиваль. Избранное.
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Черные дыры. Белые пятна».
20.45 «Правила жизни».
21.15, 01.00 «Больше, чем любовь».
21.55 «Культурная революция».
22.40 «Мировая опера. Русский след».
23.45 «Худсовет».
01.40 «Мировые сокровища культуры».

Белсат

07.00, 07.55, 12.50, 13.40, 18.30, 19.30, 00.15-01.55 "Студыя «Белсат».
07.30, 13.20 "Маю права".
10.05, 15.55 "Прыват".
10.35, 16.20 "Аповеды выходнага дня": "Жаночы бізнес". Маст.фільм.
11.30 "Форум: альтэрнатывы".
12.15 "Мова нанова: Янка Маўр".
12.35, 18.10 "Зямля памерлых". Рэпартаж.
17.20 "Священная война" расійцаў". Дак.фільм.
19.00 "Людскія справы: медыцынская памылка – чалавечая подласць".
21.00 "Аб'ектыў".
21.40 "Рэпартэр".
22.10 "Відзьмо-невідзьмо".
22.35 "Чайка". Дак.фільм.
23.20 "Дзе растуць суніцы?". Маст.фільм.

ЗА КАДРАМ

Рагнеда ў стылі «ню»

Актрыса, якая сыграе ролю полацкай князёўны, дагэтуль здымалася ў кіно цалкам аголенай.

22 снежня 2016 года на экраны выйдзе расійскі фільм "Вікінг", які мае ўсе шанцы апынуцца ў цэнтры лёгкага эратычнага скандалу.

Але спачатку колькі слоў пра сюжэт фільма. Яго ведае кожны школьнік, бо стужка заснавана на рэальных гістарычных падзеях. Каля 980 года да полацкай князёўны **Рагнеды** пасваталіся два браты: кіеўскі князь **Яраполк** і наўгародскі князь **Уладзімір**. Рагнеда выбрала першага, а паслам Уладзіміра ганарліва адказала: "Не хачу разуці рабыніча". Паводле тагачасных традыцый, пасля вяселля жонка павінна была сімвалічна зняць абутак са свайго мужа. А Уладзімір быў сынам кіеўскага князя Святаполка і ключніцы Малушы. У адказ Уладзімір захапіў і дашчэнту спаліў Полацк, забіў бацькоў Рагнеды, а яе саму гвалтам узяў у жонкі. Пазней ён заняў Кіеў, забіўшы Яраполка, і стаў вялікім князем.

Ролю Рагнеды ў фільме "Вікінг" выканае 22-гадовая актрыса **Аляксандра Борціч**. Яна нарадзілася ў 1994 годзе ў Светлагорску. Калі ёй было тры гады, бацькі развяліся. Маці адправілася ў Маскву, пакінуўшы дзяўчынку ў Гродне ў бабулі. У "каралеўскім горадзе" Борціч пражыла да дзесяці гадоў. Потым яе маці ў другі раз узяла шлюб і перавезла дачку ў сталіцу Расіі.

Кар'ера Аляксандры пачыналася няпроста. У тэатральны інстытут яна не паступіла. Дзяўчыну ўзялі ў педагагічны, адкуль яна збегла праз два месяцы. Год Борціч працавала афіцыянткай, а ў 2014 годзе дэбютавала ў псіхалагічнай драме "Як мяне клічуць". Але найбольшая вядомасць чакала яе пасля стужкі "Духless 2" (2015). Здымкі некаторых сцэн праходзілі ў цэнтры Масквы. Па патрабаванні рэжысёра Борціч цалкам распранулася, села на белага каня і праехала па некалькіх цэнтральных вуліцах горада. Фотаздымкі і відэа яе праменаду імгненна разышліся па інтэрнэце.

Для шэрагу беларусаў такая акаличнасць толькі падагрэе інтарэс да фільма. А вось пурытане могуць абурыцца: як гэта Борціч сыграе першую беларускую манахіню? Нагадаю, што каля 1000 года рэальная Рагнеда прыняла пострыг.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

ЗА КАДРАМ

Дабрачыннасць ад Анастасіі Віннікавай

Пакуль беларускі прадстаўнік на "Еўрабачанні" – спявак IVAN толькі рыхтуецца да выступлення на галоўным песенным конкурсе Еўропы, былая ўдзельніца "Еўрабачання" ад Беларусі Анастасія Віннікава творыць дабро, займаючыся дабрачыннасцю.

Вядомая беларуская спявачка, якая выступала на "Еўрабачанні" ў Германіі пяць гадоў таму, запрашае на вячэру, падчас якой абяцае распавесці пра таямніцы "Еўрабачання".

На дабрачынным партале maesens.by Анастасія Віннікава выставіла лот – сустрэчу з сабой.

Ахвочых спаткацца са спявачкай пакуль двое. На момант напісання тэксту лідзіраваў 29-гадовы Іван. За сустрэчу з Анастасіяй Віннікавай ён гатовы заплаціць 1.111.000 рублёў.

Але аўкцыён яшчэ працягваецца. Імя шчаслiўчыка, які павячэрае ў кампаніі Анастасіі Віннікавай, стане вядома 12 мая. Так што, паважаныя чытачы, у вас яшчэ ёсць шанц спаткацца з зоркай беларускай эстрады.

Вядома, што вырučаныя ад сустрэчы сродкі будуць накіраваны на набыццё новай мэблі для выхаванцаў Гарадзейскай школы-інтэрната.

Адзначым, што ў свой час праз партал maesens.by сустрэчу з сабой арганізавала Тацццяна Караткевіч, якая на час удзелу ў дабрачынным аўкцыёне з'яўлялася кандыдатам у прэзідэнты Беларусі. Спатканне з Караткевіч, а дакладней паход у Купалаўскі тэатр на спектакль "Чайка", пайшло з малатка за 25 мільёнаў 95 тысяч рублёў.

Гэтыя сродкі былі накіраваны на будаўніцтва і добраўпарадкаванне дзіцячага хоспіса для невылечна хворых дзяцей.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
6 МАЯ 2016 г.

ПЯТНИЦА, 13 МАЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 17.55 «Зона Х».
09.10 «Тариф «Счастливая семья». Худ. фильм.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 15.25 «Отец Матвей». Сериал.
12.10, 16.25 «Семейные мелодрамы».
13.15 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15 «Новости региона».
17.25 «Terra incognita. Беларусь неизвестная».
18.30 «Диверсант. Конец войны». Сериал.
19.30 «Панорама».
20.10 Хоккей. Чемпионат мира. Германия–Беларусь. Прямая трансляция.
22.25 «Любовь на сене». Худ.фильм.
00.10 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
00.35 «День спорта».

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 21.05 «Тэлебарометр».
09.10, 16.15 «Закрытая школа». Сериал.
10.20 «Экстрасенсы-детективы». Док.цикл.
11.25 «Воронины». Сериал.
12.30 «Разрушители мифов».
14.25 «Орел и решка. Шоппинг».
15.30, 00.40 «Пин-код».
17.20 «Рыжие».
17.50 «Копейка в копейку».
18.30 «Особое мнение». Худ.фильм.
21.10 «Битва экстрасенсов. Апокалипсис».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
23.50 «Репортер».

Беларусь 3
07.00 “Дабраранак”.
07.35, 14.20, 18.45, 21.00 “Калейдаскоп”.
07.50, 14.35 “Размаўляем па-беларуску”.
08.00, 19.45 “Майстар і Маргарыта”. Серыял.
08.50 “Знакі лесу”.
09.20 “Вандроўнік”. Маст.фільм.
11.00 “Подзвіг разведчыкаў”.
11.30 “Сын палка”. Маст.фільм.
13.40 Мультфільм.
13.55, 00.00 “Святло далёкай зоркі”.
14.45 “Праз цьмянае шкло”. Маст.фільм.
16.10 “Збянтэжаны Саўка”. Маст.фільм.
16.40 “Справы фамільныя”.
17.10 “Залатыя песні Якава Навуменкі”.
18.20 “Камертон”.
19.05, 21.15 “Адзіны мужчына ва ўрадзе”.
20.40 “Калыханка”.
21.55 “Развітанне”. Маст.фільм.

Беларусь 5
07.40, 22.55 «PRO-спорт».
07.50 Баскетбол. НБА. Плей-офф.
09.35 Автоспорт. Чемпионат Беларуси по дрифтингу.
10.35 Хоккей. Чемпионат мира.
12.30, 23.05 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор.
12.55 «Слэм-данк».
13.25 «Мир английской премьер-лиги».
13.55, 23.35 Футбол. Чемпионат Европы. Девушки. финала.
15.55 Хоккей. Чемпионат мира. Дневник.
16.10 Хоккей. Чемпионат мира. США–Венгрия (в перерыве – «PRO-спорт. Новости».)
18.25, 20.10 Хоккей. Чемпионат мира.
22.25 «Пит-стоп».

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Таблетка».
13.10 «Мужское/Женское».
14.10 «Время покажет».
16.20 «Мимино». Худ.фильм.
18.20 «Жди меня. Невероятные истории про жизнь».
18.55 «Поле чудес».
20.00 «Время».
21.05 «Версальский роман». Худ.фильм.
23.00 «Что? Где? Когда?» в Беларуси».
00.20 «Легенды. Live».
01.00 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
12.10 «Александра Пахмутова. Отвечу за каждую ноту».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «МУР». Сериал.
19.10, 20.50 «Верни мою любовь». Сериал.
21.55, 23.10 «Кандагар». Худ.фильм.
23.50 «Вечер» с Владимиром Соловьевым».

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.20 «Москва. Три вокзала». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.00 «Топтуны». Сериал.
15.00 «Отдел 44». Сериал.
16.20 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Чрезвычайное происшествие. Расследование».
20.10 «Законы улиц». Сериал.
22.40 «Большинство».
00.20 «Дознаватель». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Тайны Чапман».
09.30 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Семейные драмы».
11.35 «Не ври мне!». Сериал.
12.30, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Странное дело».
15.40 «Части света».
16.10 «Автопанорама».
16.50 «Простые вопросы».
17.10 «Знай наших!».
18.35 «Такова судьба».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 КВН. Международная лига. 1/8 финала.
22.10 «Смотреть всем!».
23.00 «Рай». Худ.фильм.
00.35 «Беларусь незалежная ў песнях і вершах”. Канцэрт.

Мир
06.00 «180 минут».
09.00 «Любимые актеры».
09.30 «Дети Дон-Кихота». Худ.фильм.
11.05 «О, счастливчик!». Худ.фильм.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Держись, шоубиз!».
13.45 «Гаражи». Сериал.
15.30 «Дела семейные».
16.20 «Секретные материалы».
17.20 «Отец Матвей». Сериал.
19.20 «Команда восемь». Сериал.
23.15 «Приключения принца Флоризеля». Худ.фильм.
02.50 «Арфа для любимой». Худ.фильм.
04.25 «Цирк». Худ.фильм.

Россия Культура
06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.20 “Дело Артамоновых”. Худ.фильм.
12.10 «Родовое гнездо. Из истории ФИАНа имени П.Н.Лебедева».
12.35 «Письма из провинции».
13.05 «Актриса». Худ.фильм.
14.15 «Без скидок на возраст. Борис Бабочкин».
15.10 «Тайна золотой горы». Худ.фильм.
16.20 «Царская ложа».
17.05 «Хранители наследства».
17.55 «Пророк в своем отечестве».
18.25 Московский Пасхальный фестиваль. Избранное.
19.45, 01.55 «Искатели».
20.35 «Евгений Леонов».
21.15 «Тридцать три». Худ.фильм.
22.35 «Линия жизни».
23.45 «Худсовет».
23.50 «Пациенты». Худ.фильм.
01.30 «Приключения Васи Куролесова». Мультфильм для взрослых.
02.40 «Мировые сокровища».

Белсат
07.00, 08.00, 12.30, 13.30, 18.30, 19.30, 00.45-02.20 “Студыя “Белсат”.
07.25, 12.55 “Людскія справы: медыцынская памылка – чалавечая подласць”.
10.10, 15.40 “Рэпартэр”.
10.40, 16.05 “Відзьмо-невідзьмо”.
11.05, 16.30 “Невядомая Беларусь: мінскае падполле. Героі і мярзотнікі”. Дак.фільм.
11.40 “Чайка”. Дак.фільм.
17.05 “Дзе растуць суніцы?”. Маст.фільм.
18.00 “Прыват”.
19.00 “Загадкі беларускай гісторыі: “Пружанскі цуд”.
19.15 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
21.00 “Аб’ектыў”.
21.40 “ПраСвет”.
22.15 “Ленинленд”. Дак.фільм.
23.15 “Жанна д’Арк”. Маст.фільм.

СУББОТА, 14 МАЯ

Беларусь 1
06.55 «Існасць».
07.20 «Пороги». Сериал.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.15, 18.25 «Сваты-3». Сериал.
10.15 «50 рецептов первого».
11.10 «Дача».
11.45 «Наши».
12.10 «Здоровье».
13.05 «Любовь на сене». Худ.фильм.
15.15 «Краіна».
15.45 «Юмор на войне, или Смех сквозь слезы». Худ.фильм.
16.10 Хоккей. Чемпионат мира. Венгрия–Беларусь. Прямая трансляция.
21.00 «Панорама».
22.00 Международный конкурс песни «Евровидение-2016». Финал. Прямая трансляция из Стокгольма (Швеция).
01.00 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.
01.25 «День спорта».

Беларусь 2
06.55, 21.05 «Тэлебарометр».
07.00 «Классная школа». Сериал.
07.35 «Счастливы вместе». Сериал.
09.55 «Слишком много хвостов».
10.30 «Азбука вкуса».
11.05 «Кто в доме хозяин?». Сериал.
13.05 «Битва экстрасенсов. Апокалипсис».
15.30 «Копейка в копейку».
16.10 Хоккей. Чемпионат мира. Россия–Швейцария.
18.25 «Человек-невидимка».
19.30 «Удиви меня».
21.10 «Дивергент». Худ.фильм.
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
23.45 «Lady Блог».
00.15 «Хочу в телевизор!».
00.20 «Как я встретил вашу маму». Сериал.

Беларусь 3
08.00, 13.25, 16.20, 21.00 “Калейдаскоп”.
08.15, 12.50, 16.35 “Размаўляем па-беларуску”.
08.25, 19.50 “Майстар і Маргарыта”. Серыял.
09.15, 17.10 “Вясна”. Маст.фільм.
11.00 “Выпуск напярэдадні вайны”.
11.25 “Балада пра салдата”. Маст.фільм.
13.40 “Час кіно”.
13.50 “Прыгоды маладога пана”. Маст.фільм.
15.50 “Камертон”.
16.40 “Полацк і палачане”.
18.55 “Апаленыя ўладай”.
20.40 “Калыханка”.
21.15 “Гарачае лета 1968 года”.
22.00 Канцэрт А.Бачэлі “Адна ноч у Цэнтральным парку”.
23.45 “Бард-парад”.

Беларусь 5
07.15, 22.25 «PRO-спорт».
07.25 Хоккей. Чемпионат мира. Германия–Беларусь.
09.15, 22.35 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор.
09.35 Баскетбол. НБА. Плей-офф.
11.20 Футбол. «На пути к Евро-2016».
11.50 Хоккей. Чемпионат мира. Дневник.
12.10 Хоккей. Чемпионат мира. Франция–Финляндия.
14.25 Хоккей. Чемпионат мира. Норвегия–Швеция.
16.20 Теннис. Турнир WTA. ½ финала.
20.10 Хоккей. Чемпионат мира. Канада–Словакия.
23.00 Хоккей. Чемпионат мира. Казахстан–Латвия.

ОНТ
07.00 «Субботнее утро».
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
09.05 «Смешарики. Новые приключения».
09.25 «Здоровье».
10.25 «Смак».
11.00 «Идеальный ремонт».
12.00 «Умницы и умники».
12.45 «Суета сует». Худ.фильм.
14.15 «Обнимая небо». Сериал.
16.15, 21.00 «Новости спорта».
16.20 «Теория заговора».
17.20 «Удача в придачу!» с «Евроопт».
18.00 «Кто хочет стать миллионером?».
19.00 «Зимний вечер в Гаграх». Худ.фильм.
21.05 «Сегодня вечером».
22.35 «Мой Аттила Марсель». Сериал.
00.25 «Путешествие Гулливера». Худ.фильм.

РТР-Беларусь
07.00 «Комната смеха».
07.40 «Когда зацветет багульник». Худ. фильм.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.15 «Правила движения».
12.10 «Добровольцы». Худ.фильм.
14.15 «Личное. Гоша Куценко».
15.00 «ХА!». Маленькие комедии».
15.40 «Чужая женщина». Сериал.
19.00 «Картина мира».
19.55 «Погода на неделю».
21.00 «Маша и Медведь». Худ.фильм.
22.40 «Вернешся – поговорим». Сериал.

НТВ-Беларусь
05.45 “Астропрогноз”.
05.50, 08.20 «Супруги». Сериал.
08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня».
08.50 «Кулинарный поединок».
09.25 «Врачебные тайны плюс».
10.25 «Главная дорога».
11.00 «Еда живая и мертвая».
12.00 «Квартирный вопрос».
13.05 «Высоцкая Life».
14.05 «Зеркало для героя».
15.05, 16.20 «Ржавчина». Сериал.
18.10 «Следствие вели…».
19.00 «Центральное телевидение».
19.55 «Новые русские сенсации».
20.40 «Салтыков-Щедрин-шоу».
21.20 «Звонок».
21.50 «Ты не поверишь!».
22.40 «Дознаватель». Сериал.

СТВ
06.20 «Студенты». Сериал.
07.55 «Воскресный папа». Худ.фильм.
09.25 «Части света».
10.00 «Умнее не придумаешь».
11.00 «Минск и минчане».
11.35 «Солдаты-11». Сериал.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.40, 01.20 «Блондинка за углом». Худ. фильм.
15.20 «Водить по-русски».
15.50 «Большой город».
16.40 «Наше дело».
16.55 Концерт Михаила Задорнова.
17.50 «Две звезды на СТВ».
20.00 «СТВ-спорт».
20.10 «Азартные игры». Худ.фильм.
22.00 «Пассажир без багажа». Сериал.

Мир
06.00 «Усатый нянь». Худ.фильм.
07.30 «Союзники».
08.00, 03.10 Мультфильмы.
08.30 «Медицинская правда».
09.00 «Ой, мамочки!».
09.30 «Нет проблем».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Приключения принца Флоризеля». Худ.фильм.
13.50 «Бремя обеда».
14.20 «Дети Дон-Кихота». Худ.фильм.
16.15 «Отчаянные домохозяйки». Сериал.
21.10 «Держись, шоубиз!».
21.40 «О, счастливчик!».
23.25 «Мгновения жизни». Худ.фильм.
01.05 «Диаспоры».
01.35 «Частная жизнь Петра Виноградова». Худ.фильм.

Россия Культура
06.30 «Евроньюс».
10.00 «Библейский сюжет».
10.35 «Тайна золотой горы». Худ.фильм.
11.45 «Зинаида Шарко. Актриса на все времена».
12.25 «Неизвестный Рублев и парадоксы реставрации».
13.05 «Пряничный домик».
13.35 «Нефронтовые заметки».
14.00 «Мировая опера. Русский след».
14.45 «Мировые сокровища».
15.05 «Тридцать три». Худ.фильм.
16.15 «Георгий Данелия. Между вымыслом и реальностью».
17.00 «Новости культуры».
17.30, 01.55 «Самобытные племена Анголы».
18.25 «Нефертити».
18.35 «Евгений Евстигнеев. Евсти-Гений».
19.15 «Зимний вечер в Гаграх». Худ.фильм.
20.40 «Романтика романса».
21.45 «Центр тяжести». Спектакль.
23.00 «Белая студия».
23.40 «Этот смутный объект желания». Худ. фильм.
01.35 «Слондайк-2».
02.50 «Навои».

Белсат
07.00, 08.00, 00.05 “Студыя “Белсат”.
07.30 “Загадкі беларускай гісторыі: Пружанскі цуд”.
07.45 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
10.10, 15.10, 00.15 “ПраСвет”.
10.45 “Прыгоды Ціўкі”. Мультсерыял.
11.05 “Таямніца шыфру Марабу”. Мультсерыял.
11.25 “Тры шалёныя нулі”. Серыял.
11.55, 19.05 “Два на два”.
12.25 “Асабісты капітал”.
12.45, 02.20-03.05 “Mad Men. Утрапёныя-4”. Серыял.
13.35 “Жанна д’Арк”. Маст.фільм.
15.45, 00.55 “Ленинленд”. Дак.фільм.
16.40 “Чайка”. Дак.фільм.
17.25 “Рэпартэр”.
17.55 “Над Нёмнам”.
18.10 “Аповеды выхаднога дня”: “Прыцягальнасць распусты”. Маст.фільм.
19.35 “Гвардыя”. Серыял.
20.20 “Зона “Свабоды”.
21.00 “Аб’ектыў”.
21.10 “Расія і я: Ніно Бурджанадзэ: “Не трэба дражніць Расію”, Грузія”.
22.10 “Гафтаўніцы”. Маст.фільм.
23.40 “Відзьмо-невідзьмо”.
01.50 “Зоры не спяць”.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 15 МАЯ

Беларусь 1
06.40 «Пороги». Сериал.
08.20 Слово Митрополита Тадеуша Кондрусевича на праздник Пятидесятницы.
08.30 «Народное утро».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Арсенал».
09.40 «Сваты-3». Сериал.
10.50 «50 рецептов первого».
11.45 «Наши».
12.10 «Новости. Центральный регион».
12.35 «Вождь разнокожих». Худ.фильм.
14.25 «Коробка передач».
15.15 «Твой город».
15.30 «Eurovision. Итоги недели».
15.50 «Вокруг планеты».
16.35 «Зона Х. Итоги недели».
17.05 «Анютино счастье». Сериал.
20.35 «Навіны надвор’я».
21.00 «Главный эфир».
22.10 «Клуб редакторов».
22.45 «Тариф «Счастливая семья». Худ. фильм.
00.30 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор игрового дня.

Беларусь 2
07.00, 14.10, 21.05 «Тэлебарометр».
07.05 «Классная школа». Сериал.
07.30 «Кто в доме хозяин?». Сериал.
09.30 «Орел и решка. Шоппинг».
10.35 «Универ-шеф».
11.10 «Хочу в телевизор!».
11.20 «Ваше лото», «Пятерочка».
11.50 «Счастливы вместе-2». Сериал.
14.45 «Экстрасенсы-детективы». Док.цикл.
15.50 «Дивергент». Худ.фильм.
18.20 «Особое мнение». Худ.фильм.
21.45 «Кипяток».
22.05 “Спортлото 5 из 36”, “КЕНО”.
22.10 «Обмани меня». Сериал.
23.10 «Кости». Сериал.

Беларусь 3
08.00, 11.15, 13.50, 21.00 “Калейдаскоп”.
08.15, 14.05 “Размовы пра духоўнае”.
08.25, 19.50 “Майстар і Маргарыта”. Серыял.
09.15 “Бард-парад”.
09.55 “Наперад у мінулае”.
10.20 “Сто песень для Беларусі”.
11.35 “Дрэва яго жыцця”.
12.00 “Музеі Беларусі”.
12.30 “Святыні Беларусі”.
12.55 “Апаленыя ўладай”.
14.15 “Развітанне”.
16.20 “Гітара па крузе”.
17.10 “Нябёсы запаветныя”. Маст.фільм.
19.10 “Кіно і час”.
20.40 “Калыханка”.
21.20 “Цыганская зорка Мікалая Слічэнкі”.
22.05 “Пакліч мяне ў далячынь светлую”. Маст.фільм.

Беларусь 5
07.30, 22.25 «PRO-спорт».
07.40 Теннис. Турнир WTA. ½ финала.
09.25 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
09.50 Хоккей. Чемпионат мира. Россия–Швейцария.
11.45 Хоккей. Чемпионат мира. Венгрия–Беларусь.
13.40, 22.35 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор.
14.00 Теннис. Турнир WTA. Финал.
15.50 Хоккей. Чемпионат мира. Дневник.
16.10, 18.25, 20.10 Хоккей. Чемпионат мира.
23.00 Футбол. Чемпионат Англии.

ОНТ
07.00 «Воскресное утро».
08.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
09.05 «Воскресная проповедь».
09.20 «Смешарики. ПИН-код».
09.35 «Непутевые заметки».
09.55 «Пока все дома».
10.45 «Фазенда».
11.30 «Неоконченная повесть». Худ.фильм.
13.10 «Чисто английское убийство». Худ.фильм.
16.15 «Новости спорта».
16.20 «Юбилейный вечер Вячеслава Добрынина».
18.00 «Без страховки».
20.00 «Контуры».
21.05 «Аффтар жжот».
22.00 «Отбой». Худ.фильм.
00.05 «Михаил Булгаков. Великий мистификатор».

РТР-Беларусь
07.00 «Комната смеха».
07.45 «Вернешся – поговорим». Сериал.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.15 «Сам себе режиссер».
12.05 «Смехопанорама».
12.40 «Утренняя почта».
13.20 «Моя планета».
14.15 «Отцовский инстинкт». Сериал.
17.50 «Юмор! Юмор! Юмор!».
21.30 «Что происходит».
22.30 «Возраст любви». Сериал.
00.10 «Воскресный вечер».

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00, 08.20 «Супруги». Сериал.
08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня».
08.50 «Их нравы».
09.25 «Едим дома».
10.25 «Первая передача».
11.05 «Чудо техники».
12.00 «Дачный ответ».
13.05 «НашПотребНадзор. Не дай себя обмануть».
14.15 «Поедем, поедим!».
15.05, 16.20 «Ржавчина». Сериал.
18.10 «Следствие вели…».
19.00 «Акценты недели».
19.45 «Такая порода». Худ.фильм.
22.55 «Дознаватель». Сериал.

СТВ
06.00 «Студенты». Сериал.
07.35 «Добро пожаловаться».
07.55, 17.05 «Автопанорама».
08.20 «Самая полезная программа».
09.10 «Азартные игры». Худ.фильм.
11.00 «Большой завтрак».
11.40 «Солдаты-11». Сериал.
13.30, 16.30 «24 часа».
13.40, 01.15 «713-й просит посадку». Худ.фильм.
15.10 Концерт Михаила Задорнова.
16.00 «Центральный регион».
16.50 «Наше дело».
17.35 «Военная тайна».
19.30 «Неделя».
20.25 «Сомнение». Худ.фильм.
22.10 «Золото. Обман высшей пробы».
23.55 «Соль». Музыкальное шоу Захара Прилепина.

Мир
06.00 «Миллион вопросов о природе».
06.15 «Путеводитель».
06.30 Мультфильмы.
09.00 «Культпросвет».
09.30 «Почему я?».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Команда восемь». Сериал.
13.40 «Держись, шоубиз!».
14.10 «Мгновения жизни». Худ.фильм.
16.15, 22.00 «Галина». Сериал.
21.00 «Вместе».
01.00 «Отчаянные домохозяйки». Сериал.

Россия Культура
06.30 «Евроньюс».
10.00 «Обыкновенный концерт».
10.35 «Зимний вечер в Гаграх». Худ.фильм.
12.00 «Легенды мирового кино».
12.30 «Россия, любовь моя!».
12.55 «Кто там…».
13.25, 00.20 «Королевство в пустыне Намиб».
14.20 «Гении и злодеи».
14.50 «Что делать?».
15.35, 01.15 «Пешком…».
16.05 «История одной случайности». Вспоминая А.Филозова.
16.45 «Пришел мужчина к женщине». Худ. фильм.
18.45, 01.55 «Искатели».
19.30 Концерт Е.Дятлова.
20.15 «125 лет со дня рождения Михаила Булгакова. «Больше, чем любовь».
20.50 «Театральный роман». Худ.фильм.
22.45 «Ближний круг Олега Кудряшова».
23.40 «Неизвестный Рублев и парадоксы реставрации».
01.40 «Обида». «Вне игры». Мультфильмы для взрослых.
02.40 «Мировые сокровища».

Белсат
07.00 “Студыя «Белсат».
07.10 “ПраСвет”.
07.45, 10.40 “Прыгоды Ціўкі”. Мультсерыял.
08.05, 10.55 “Таямніца шыфру Марабу”. Мультсерыял.
08.25 “Зона “Свабоды”.
09.05 “Маю права”.
09.25 “Над Нёмнам”.
09.40, 20.05 “Два на два”.
10.10 “Рэпартэр”.
11.15 “Тры шалёныя нулі”. Серыял.
11.45 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
11.55 “Канцэрт “АВ-ВА-аркестра”.
12.20, 02.50-03.35 “Mad Men. Утрапёныя-4”. Серыял.
13.10 “Дзе растуць суніцы?”. Маст.фільм.
14.05 “Гвардыя”. Серыял.
14.45 “Расія і я: Ніно Бурджанадзэ: “Не трэба дражніць Расію”, Грузія”.
15.45 “Прыват”.
16.10 “Людскія справы: медыцынская памылка – чалавечая подласць”.
16.45 “Гафтаўніцы”. Маст.фільм.
18.10 “Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча”.
18.35 “Мова нанова: невідушчыя людзі”.
19.00 “Эксперт”.
19.30 “Невядомая Беларусь”: “Код прысутнасці”. Дак.фільм.
20.40 “Эфект даміно”. Дак.фільм.
22.00 “Кінаклуб”: “Іспанія”.
22.10 “Іспанія”. Маст.фільм.
23.55 “Браты Клічко”. Дак.фільм.
01.55 “Аповеды выхаднога дня”: “Прыцягальнасць распусты”. Маст.фільм.

АФІША

Сталинская цензура не дремала и во время войны

В Музее истории белорусского кино покажут фильмы о войне, когда-то запрещенные к показу

Во время Великой Отечественной войны производство художественных фильмов в стране не прекращалось – их снимали в эвакуации в Алма-Ате и Ташкенте. Было создано более 100 кинолент, среди них несколько настоящих шедевров: «Иван Грозный» Эйзенштейна, «Жди меня» и «Парень из нашего города» Столпера и Иванова, «Машенька» Райзмана. А также документальный фильм «Разгром немецко-фашистских войск под Москвой», снятый в 1942 году Л.Варламовым и И.Копалиным, за который авторы получили в 1943 году от американских киноакадемиков премию «Оскар» в номинации «Лучший документальный фильм».

В общем, музы не молчали, творчество не прекращалось и в эвакуации. Но сталинская цензура также не дремала. Многие киноленты были жестко запрещены к показу, положены на «полку» на десятилетия, где они, собственно, и состарились, так и не попав к зрителю. А 2-я серия знаменитого «Ивана Грозного», например, была и вовсе почти вся уничтожена. Автор, лауреат Сталинской премии, пережил суровый разговор со Сталиным, инфаркт, и фильм переснял. А сколько хороших фильмов не менее известных режиссеров просто исчезли из истории кино?

Из истории, но не из фондов, не из архивов. Начиная с 12 мая, Музей белорусского кино будет показывать некогда запрещенные фильмы, снятые теперь с дальней «полки» Госфильмофонда России. Что мы увидим? Интеллектуально-сатирический художественный фильм «Юный Фриц» режиссера Григория Козинца по сценарию Самуила Маршака – он был воспринят бдительным руководством как «порочно-формалистический». «Убийцы выходят на дорогу» Всеволода Пудовкина. Несмотря на свои достоинства, фильм на экран не вышел. Образ мира, где человек в любой момент может превратиться в лагерную пыль за неосторожно сказанное слово, где доносчиком может оказаться – из идейных соображений – собственный ребенок, обнаруживал опасное сходство с повседневным опытом советского зрителя. Фильм-сенсация «Родные поля» великого Бориса Бабочкина (он был, оказывается, не только актером, но и режиссером!), в котором на экране создан идеальный образ народной демократии. Естественно, судьба фильма оказалось драматичной…

Будет показано несколько кинолент и 1960–1970-х годов, также не дошедших до зрителя. Что не удивительно: партия в СССР всегда пыталась строго руководить искусством, принуждая художников делать только то, что ей требуется.

Виктория ДРОЗД.

ЗАПРАШЭННЕ

«Мы назаўжды запомнілі першыя гастролі ў Мінску»

26 мая ў мінскім Палацы спорту сваё шое «Страха нет» пакажа група «Звери». Напярэдадні канцэрта Рома Звер распавёў пра тое, чым яму запомнілася Беларусь.

– У Мінску былі нашы самыя першыя гастролі, – *гаворыць артыст*. – Пасля канцэрта мы засталіся ў горадзе, таму што гэта быў першы выезд – нам хацелася адчуць гастрольнае жыццё. Не ведаю, памылка гэта была ці не, – нам усё вельмі спадабалася. Мы вельмі шмат весяліліся. Таму запомнілі гэтыя першыя гастролі назаўсёды. Але мы больш так не рабілі, калі шчыра *(смяецца)*. Занадта шмат весялосці... Мы заставаліся ў гасцініцы. Тады яшчэ была гасцініца «Беларусь» – яна мясцілася побач з «шайбай», дзе працавала казіно. Ну і вось мы часам туды зазіралі: пагуляць, павесяліцца.

Яшчэ памятаю, што нам прыхільнікі прывозілі ўсякія мясцовыя настойкі. Смачныя...

26 мая мы прывозім у Мінск вялікую праграму, якая будзе складацца з песень новага альбома «Страха нет». Гэтак жа называецца наша шоу-праграма. Частка канцэрта будзе прысвечана старым хітам з розных альбомаў – вядома ж, мы ўсе гэтыя песні сыграем. Але асноўная ідэя гэтага шоу – новы альбом, які мы хочам паказаць нашым беларускім прыхільнікам.

Што гэта будзе? 35 тон абсталявання, у тым ліку святло і гук, якія мы вязём спецыяльна для гэтага шоу. Яго ўбачаць не ўсе гарады, таму што гэта дарагое мерапрыемства. Толькі Масква, Санкт-Пецярбург, Мінск, Кіеў і Алматы – сталіцы нашых бліжэйшых суседзяў. Тлумачыць на пальцах вельмі цяжка – гэта трэба бачыць. Будзе поўная сінхранізацыя гуку і святла, будзе выглядаць усё вельмі незвычайна, пацешна, зусім не так, як у папярэднія разы. Таму што падыход і тэхналогіі зусім іншыя. Мы рэпеціравалі ўсё гэта некалькі месяцаў з нашымі латышскімі сябрамі, якія і займаюцца пастаноўкай шоу.

Прыходзьце, будзе вельмі прыгожа! Такога вы яшчэ не бачылі. Ды і мы так працуем упершыню. Пасля маскоўскага канцэрта, на якім мы ўсё гэта прэзентавалі, мы зрабілі некаторыя папраўкі, паляпшаем дагэтуль гэтую праграму. Так што 26 мая будзе грандыёзнае шоу, вельмі прыгожае!

УСМІХНІЦЕСЯ!

***

Начальнік урываецца ў кабінет з крыкам:

– Я ж казаў не паліць на працы!!!

Адзін з падначаленых, сплёўваючы:

– А хто тут працуе?

***

– Што вы тут робіце?

– Чакаю самалёт.

– Які самалёт у маёй шафе?!

– Той, на якім вы павінны адляцець у камандзіроўку.

***

Раніца ў вёсцы. Мужык не спяшаючыся выходзіць на ганак. Суседка праз плот гарлапаніць:

– Васільіч, твой Палкан ізноў усіх маіх курэй перадушыў!

Мужык, пазяхаючы і пацягваючыся, адказвае:

– Сабака не вінаваты, курэй трэба прывязваць…

НЕ ПРАПУСЦІЦЕ!

Дзе паглядзець салют?

На 9 Мая ў Мінску дадуць 30 залпаў салюту.

Салют пачнецца ў 22 гадзіны, відаць яго будзе практычна адусюль. Залпавыя ўстаноўкі будуць стаяць у парку Перамогі, у раёне вуліцы Прыгараднай, у мікрараёне “Чыжоўка”, на паўночна-заходнім беразе вадасховішча Дразды, на тэрыторыі аэрапорта Мінск-1, у ваенным гарадку ва Уруччы .

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871.
Тэл. рэкламнага аддзела:
(017) 3286609
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

9 772071 964000 16035

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 5.05.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 26 070 экз. Заказ № 1717